

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1.—, lanskoletne 2.—: me-
sečna naročnina Din 20.—, zatu-
ljino 80.—. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 28. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo.
Oglas po tarifi in dogovoru.
Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-88.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek, rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 87

Ljubljana, četrtek, dne 16. aprila 1931

Leto II.

Kralj Alfonz XIII.

Pred razpustom romunskega parlamenta

Bukarešta, 15. aprila. n. Listi poročajo, da so se snoči ponovno sestali načelniki raznih strank pod predsedstvom kralja Karla. Sporazumeli so se, da se razpusti parlament in razpišejo nove volitve še ta teden. Designirani ministrski predsednik Titulescu je bil v posebni avdijenci pri kralju. Politični krogi menijo, da je tedaj podpisal kralj ukaz o imenovanju nove vlade. Imena novih ministrov pa še niso bila objavljena.

Davi je Titulescu posetil dr. Maniu, nato je odšel na sejo vodstva nacionalno - kmetijske stranke. Vodstva vseh strank so zbrana v parlamentu.

Predsednik Doumergue v Tunisu

Pariz, 15. aprila. AA. Predsednik republike Doumergue je posetil razna mesta v Tunisu. Povsod je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Kritičen položaj avstrijske vlade

Dunaj, 15. aprila. (d). O demisiji ministra za socialno upravo dr. Rescha danes še ni padla nobena odločitev. Ni izključeno, da prevzame vodstvo tega resora sam zvezni kancelar dr. Ender. Na vsak način se mora računati z odgoditvijo vsega kompleksa vprašanj o reviziji socialnopolitične zakonodaje. Sicer pa ni izključena možnost, da bo zvezni kancelar zveznemu predsedniku ponudil ostavko vsega kabineta, če bi naletel še na nadaljnje težave. Na tak korak pa bi najbrž zvezni predsednik vnovič poveril kancelarstvo dr. Enderju. Toda dr. Ender bi tako mislilo sprejel le, če bi se razširila vladna osnova, ker je nazirana, da se rešitev današnjega velikanskega finančnega problema in drugih vprašanj, ki so na dnevnem redu, ne da doseči s sedanjo malenkostno vladno večino.

Manjša napetost na Portugalskem

Berlin, 15. aprila. AA. Po poročilu iz Lizbone je politična napetost na Portugalskem popustila. Vlada je obvladala položaj in je pridobila vse čete na svojo stran. Varnostni ukrepi, ki so bili izdani za Lizbono, bodo razveljavljeni. Vlada je zavzela važna križišča na deželi in jih zasedla z vojaštvom. Ekspedicija proti revolucijonarcem na Madeiri in na Azorskih otokih je že prispela v Madeiro. Čete so začele prodirati proti upornikom, vendar vlada zaenkrat še ni izdala podrobnih poročil o teh akcijah.

Vsebinska angleškega predloga Društvu narodov

Zeneva, 15. aprila. AA. Sir Eric Drummond je obvestil delegacije Društva narodov o vsebini predloga angleške vlade, naj se vprašanje avstrijsko-nemške carinske pogodbe postavi na dnevni red majskega zasedanja Sveta Društva narodov. V tem predlogu opozarja britanska vlada na to, da se je že z več strani izrazila sumnja, da dunajski protokol ni v skladu z odredbami ženevskega protokola iz oktobra 1922. Zato želi angleška vlada o tej stvari čimprej priti na jasno.

Nastopna avdijenca japonskega poslanika v Berlinu

Berlin, 15. aprila. AA. Danes opoldne je predložil novi japonski poslanik Obata predsedniku Hindenburgu svoje akreditivno pismo.

Predsednik Hindenburg je izrazil ob tej priliki svoje veselje, da je bil novi japonski poslanik izbran, da zastopa interese Japonske v Nemčiji, in izrekel priznanje japonskemu narodu, ki da je s svojo pridnostjo in inteligenco veliko pripomogel k civilizaciji in dobrobiti človeštva. Hindenburg je končal, da je njegova vroča želja delovati za ohranitev prijateljskih odnosov med obema državama.

Po proglasitvi republike na Španskem

Kralj Alfonz ni podpisal nikake listine o svojem odstopu - Nevarnost, da postane Španija plen boljševizma - Glasovi o pouličnih bojih v Madridu - Svarilo francoskega lista

Pariz, 15. aprila. Ponoči je več visokih španskih aristokratov prekoračilo pri Hendayu špansko mejo, med njimi vojvoda Alba in Santiago Alba. V Španijo se je vrnil major Franco, kjer so ga na meji prisrčno pozdravili. Franco se je v listu »Oeuvrec« zahvalil Franciji za gostoljubje, izkazano emigrantom. V zahvali poudarja, da bo španska republika poglobila prijateljske odnose s Francijo. Listi obširno komentirajo najnovejše dogodke v Španiji ter izražajo, da si ne skrivajo svojega zadovoljstva nad potekom dogodkov, svoje simpatije kralju Alfonzu, ki je bil v Franciji zelo popularen.

V »Le Matin« izraža Sauerwein bojazn, da ne bi postala Španija plen boljševizma, ter naglašja, da tega ne bi dovolili ne Francija ne Anglija. Po nepotrjenih vesteh iz Hendaye so izbruhnili danes opoldne v Madridu poulični boji.

Pariz, 15. aprila. AA. Po vesteh iz Barcelone je konfederacija dela objavila manifest, v katerem razglasi, da je konfederacija proglasila 24-urno splošno stavko.

Pariz, 15. aprila. AA. Havas poroča iz Barcelone, da je ponoči nekoliko tisoč ljudi prišlo pred zapore in zahtevalo, nevedoč za odredbo polkovnika Macie, da se spustijo na svobodo politični jetniki, naj se takoj osvobodijo vsi kaznenci, ki se nahajajo iz političnih deliktov v zaporu. Ker upravnik naravno ni mogel ugoditi tej zahtevi, ker so bili politični jetniki že izpuščeni, je bil prisiljen izpustiti vse jetnike, da zabrani prelivanje krvi. Tako je bilo izpuščenih mnogo nevarnih zločincev. Isto se je ponovilo tudi pred ženskim zaporom, kjer so množice uničile antropometrični oddelek.

London, 15. aprila. n. Danes je peseta ponovno padla. Funsterling notira 47-90.

Madrid, 15. aprila. Celotno noč so manifestirali po mestu velike množice. Ob zori so razvesili s treh streh rdečermene republikanske zastave. Ponoči so bili trgi razsvetljeni z reflektorji. Po polnoči so izpustili na povelje nove vlade vse politične ujetnike. Polkovnik Macia je zagotovil Zamora, da se Katalonija ne bo odtrgala in da bo ostala nerazdružljiv del španske republike. Današnji dan so proglasili za narodni praznik. Pravtako se bo praznoval 14. april. Bivšega ministrskega predsedni-

ka Berenguerja in njegovega brata so aretirali in prideta pred vojno sodišče Davi zgodaj je prispel kralj Alfonz v Cartageno, kjer se je takoj vkrcal na križarko »Principe Alfonso«, ki je odplula v Anglijo. Kraljeva družina se je odpeljala danes dopoldne s posebnim vlakom v Irun. Spremljal jo je delegat španske republike Miguel Maura, sin vojvode Maura, ki jamči za njeno varnost.

Ko se je kralj Alfonz vkrcal, je več ljudi zaklicalo »Živijo kralj«, nakar je kralj odgovoril »Naj dolgo živi Španija«. Izgledal je zelo utrujen.

Pariz, 15. aprila. AA. Španski veleposlanik v Parizu Quinones de Leon je podal ostavko.

Ganljivo slovo kralja Alfonza

Madrid, 15. aprila. n. Snoči okrog 20. ure je bila na dvoru poslednja seja monarhistične vlade. Prisotni so bili vsi ministri. Predsedoval ji je kralj Alfonz XIII. Kralj je ob tej priliki ministre razrešil njihovih dolžnosti, se z vsemi objel in poljubil. Trdilo, da je bilo kraljevo slovo od ministrov zelo ganljivo. Kralj je imel na ministre govor, na katerem je med drugim dejal: »Mislim, da sem vestno služil svojemu narodu. To je bil vsaj moj namen. V tem momentu se zavedam bolj nego kdaj prej, da sem Španec.«

Kralj je nato odšel v stransko dvorano in se tam poslovil od dvornih dam in gospodov. Tudi to slovo je bilo zelo ganljivo. Pri odhodu z doma je bivši ministrski predsednik Guerra izjavil, da on ostane še dalje monarhist, čeprav so proglasili republiko. Grof Romanones je izjavil, da mu je kralj pred svojim odhodom iz Španije izročil tekst manifesta na španski narod, v katerem se je poslovil od ljudstva in mu želel srečo in napredek.

Okrog 21. ure se je razširila vest, da je kralj odpotoval proti francoski meji, a Zamorra, ki je zvečer govoril na velikem zborovanju, je izjavil, da je kralj odpotoval v spremstvu infanta Alfonza, vojvode Miranda in bivšega ministrskega predsednika admirala Aznara v Kartageno, od koder je s parnikom krenil v Anglijo. Kraljica in ostali člani kraljevske družine pa so se odpravili danes v Bordeaux in od tam v Pariz.

Po slovesu na dvoru je kralj odšel skozi

stranska vrata iz palače, stopil v avtomobil in se odpeljal. Za njim so takoj naložili njegovo prtljago na dva tovorna avtomobila in tudi ta dva sta krenila za kraljem.

Kraljev proglas narodu

Madrid, 15. aprila. n. Kralj Alfonz ni podpisal nikake abdikacije, niti se ni odpovedal oblasti ne zase ne za svojo rodbino. Alfonz XIII. ostane kralj in je le začasno zapustil državo.

Madrid, 15. aprila. n. V svojem proglasu, s katerim se je kralj poslovil od naroda, Alfonz XIII. ni prevzel odgovornosti, da je delal proti volji naroda. Ker pa ima pred očmi samo dobro naroda, je zapustil državo. Ob 1. ponoči je izšel prvi dekret nove vlade. Narodni praznik, ki je določen na dan 14. aprila, se letos izjemno slavi 15. aprila.

Sklepi nove vlade

Madrid, 15. aprila. r. Na svoji seji je nova španska republikanska vlada sklenila, da se imenuje provizorni predsednik republike, da se skliče parlament, da se izdela pravni statut nove vlade in osnuje posebno prometno ministrstvo, da se odpokličejo vsi španski poslaniki, da se proglasi amnestija za vse politične kaznjence, ki se pustijo takoj na svobodo, da se proglasi dan 14. aprila za narodni praznik.

Španski poslanik v Londonu markiz Merry de Val je podal telegrafično ostavko, čim je zvedel, da je proglašena republika.

Madrid, 15. aprila. AA. Nova španska vlada se izpopolni s tremi državnimi podtajniki. Rafael Sanchez Guerra je imenovan za državnega podtajnika v predsedstvu vlade, Manuel Rosario Gallardo za državnega podtajnika v ministrstvu za pravosodje, Gorton Ordax pa v ministrstvu za civilnega guvernerja za mesto Madrid.

Madrid, 15. aprila. Poročajo uradno, da kralj Alfonz ni podpisal nobene listine o svojem odstopu.

London, 15. aprila. Ker so v Španiji nastali novi dogodki, so morali izpremeniti dispozicije o povratku waleškega princa in njegovega brata s turneje po Južni Ameriki. Po prvotnih načrtih sta namerala v angleška princa obiskati bivšega španskega kralja Alfonza v Madridu. Zaenkrat še ni znano, ali se bosta ustavila v Lizboni.

Resnično izvajanje jugoslovanske misli

Pomembno predavanje o Jugoslaviji v Pragi - »Današnji režim je edini, ki more izvesti likvidacijo plemenskega antagonizma in dovršiti stabilizacijo države«

Praga, 15. aprila. o. Včeraj je na tukajšnji svobodni šoli za politične vede svetnik praškega ministrstva za zunanjo politiko G. Josip Kadlec imel zelo uspešno predavanje o Jugoslaviji. G. Kadlec je odlično poznavalec Jugoslavije in sploh balkanskih razmer. Govoril je z avtoriteto o notranjem in zunanjem položaju naše države. V vseh vprašanjih, ki se jih je dotaknil, je pokazal ne samo svojo strokovno izobrazbo, temveč tudi popolno objektivnost in presojo dogodkov in ljudi.

Govoreč o notranjih razmerah Jugoslavije je G. Kadlec opisal poslušalcem ne vzdržne razmere pod vladavino sprtnih političnih strank. Nato je pojasnil zgodovinsko potrebo kraljevskega akta od 6. januarja 1929, iz katerega je izšel današnji jugoslovanski režim, t. j. režim, ki edini more izvesti likvidacijo plemenskega antagonizma in dovršiti stabilizacijo države. Predavatelj je podčrtal uspehe današnje vlade v zakonodajstvu, administraciji, v gospodarstvu in na socialnem polju. Proklamacija kraljevine Jugoslavije in razdelitev države na banovine sta samo utrdili prepričanje, da današnji režim v resnici izvaja jugoslovansko misel v njenem polnem pomenu. Z vstopom hrvatskih ministrov bivše Radičeve stranke v vlado je dobil današnji režim še širšo in še bolj jugoslovansko osnovo, tako da je v resnici lahko nastopal v imenu vsega jugoslovanskega naroda. G. Kadlec je prav posebno hvalil versko strp-

nost jugoslovanskih odgovornih činiteljev in s priznanjem govoril o uspešni rešitvi verskih vprašanj skoro vseh cerkva po današnji vladi.

Glede zunanje politike je G. Kadlec ugotovil, da jugoslovanska vlada kljub mnogim težavam vzdržuje prijateljske in lojalne zveze z vsemi sosedi in da ob vsaki priliki pokaže, da je na višini svoje naloge kot zvesta čuvarica miru v tem delu Evro-

pe. Posebno pozornost posveča jugoslovanska vlada razmeram na Balkanu in se na vse načine trudi uresničiti devizo: Balkan balkanskim narodom.

Varšava, 15. aprila. AA. »Gazeta Polska« je objavila članek posvečen Jugoslaviji, posebno zgodovini jugoslovanske književnosti. V članku se omenja 26. t. m., ko pridejo na Poljsko predstavniki gospodarskih in intelektualnih krogov Jugoslavije.

Redakcija pomorskega sporazuma

Definitivni odgovor Francije bo izročen še le po povratku mornariškega ministra Dumesnila iz Afrike

Pariz, 15. aprila. AA. Pri predsedniku vlade Lavalu je bila danes seja, ki so se je udeležili zunanji minister Briand, g. Tardieu, kot namestnik mornariškega ministra, ki potuje po Afriki, dalje državni podtajnik za državna vprašanja François Poncet, admiral Violet in načelnik na Quai d'Orsay Massigli. Konferenci je bil namen proučiti instrukcije francoskim delegatom v Londonu, kjer se bo končno redigiralo besedilo pomorske pogodbe. Definitivni odgovor francoskih strokovnjakov ne bo izročen, dokler se mornariški minister Dumesnil ne vrne iz Afrike.

Pariz, 15. aprila. AA. Francoska delegata Deleuse in Paul Boncour sta odpotovala v

London, da sodelujeta v odboru za redakcijo pomorskega sporazuma med Italijo, Francijo in Anglijo.

Zdravje angleškega kralja

London, 15. aprila. AA. Iz Windsorja poročajo, da se je kraljevo zdravstveno stanje zelo izboljšalo.

Nemški poslanik v Londonu oboleva

Berlin, 15. aprila. AA. Nemški poslanik v Londonu von Neurath je oboleva in se bo moral dalj časa zdraviti. Ni izključeno, da bo poslanik von Neurath prispel v Berlin zaradi operacije. Gre za posledice hude influence.

Nemško sovjetski sporazum

Po senzacionalnih odkritjih o sovjetski špijonaži v nemških tiskovnicah so se že pričeli množiti glasovi, da bo doživel gospod Pjatak s svojimi pogajanci z nemškimi industrijalci neuspeh in da Nemčija ne bo hotela postati ona rešilna sila, ki naj omogoči sovjetski načrt petletnice. Izkazalo pa se je, da ni niti sovjetska špijonaža preplašila nemških industrijalcev niti že skoraj dokazana trditev, da bo tem močnejša komunistična propaganda, čim preje se bo posrečil sovjetoj njihov načrt amerikanizacije Rusije. Sporazum, ki se je dosegel kljub vsem tehtnim pomislekom nemških strokovnjakov med sovjetsko delegacijo in nemškimi industrijalci, dokazuje, da je pri Nemcih dobil političen razlog nadmoč. Ta razlog je potisnil vse pomisleke v ozadje in zaradi tega razloga je pripravljena Nemčija, ki vedno išče tuja posojila, jamčiti za 70% vseh naročil, ki jih dobe nemške tovarne od sovjetske vlade, odnosno sovjetskih gospodarskih organizacij.

Res je, da je v Nemčiji brezposelnost silno velika, saj je po uradni statistiki narasla armada brezposelnih že skoraj na pet milijonov ljudi, toda tudi forsirana sovjetska naročila bodo mogla zaposliti le neznamen del te brezposelne armade. Na drugi strani pa obstoji resna nevarnost, da se bo baš vsled teh 300 milijonskih sovjetskih naročil brezposelnost v Nemčiji še znatno povečala. Kajti ogromna večina vsega nemškega izvoza gre v zapadne države in od tega izvoza živi Nemčija. Če pa zapad vidijo, da se Nemčija absolutno naslanja na sovjete, da je njih najresnejša opora pri izvajanju petletke, potem je več ko mogoče, da bo tudi zapad si drugod poiskal dobavitelje in zaprl pot nemškemu uvozu v svoje dežele. V tem slučaju pa mora narasti brezposelnost v Nemčiji naravnost skokoma.

Nemci, ki so znani po svojih skrajno točnih statistikah, so seveda to možnost tudi upoštevali in če so se kljub temu odločili za sporazum s sovjeti, potem je v tem nov dokaz, da je političen razlog premagal vse druge. V tej luči pa dobijo tudi nameravana carinska unija med Nemčijo in Avstrijo čisto poseben pomen. Tudi ta unija ni nastala iz gospodarskih vzrokov, temveč je samo del velikega nemškega političnega koncepta, da se s pomočjo sovjetske Rusije ustvari nova grupacija držav. Proti bloku zapadnih držav postavljajo s tem Nemci blok vzhodnih držav, h katerim bi hoteli pritegniti še jugovzhodne države. Ta blok naj bi zagotovil nemški vpliv na vsem vzhodu in s tem obnovil vse one nade, ki jih je pokopala za Nemčijo izgubljena svetovna vojna.

Skoraj gotovo je, da bodo Nemci te perspektive na novi sovjetsko-nemški sporazum tajili in zagotavljali, da je sporazum samo gospodarskega pomena in samo eno od sredstev za zmanjšanje brezposelnosti. Toda ta zatiranje ne bodo imela prepričevalne sile, ker se od Rapalla venomer odkriva v nemško-sovjetskih odnosih tendenca, ki se čisto sklada s perspektivami novega sporazuma. Če so te tendence za Nemčijo tudi v resnici dobre, je seveda drugo vprašanje, ker vsa nemška industrija, ki se je že sporazumela s francosko, živi pri tem sporazumu brez državnega jamstva zelo dobro. Ni pa mogoče tako ugodno prorokovati o industriji ki se bo zvezala s sovjetsko, kajti že premmogi so spoznali vso labilnost sovjetskih dogovorov.

Pa to je nazadnje le stvar Nemcev samih, stvar Evrope pa je, če more brezbržno gledati, kako se ustvarja blok, ki je nad vse prikladen za propagando revanšne misli. In Evropa ima tudi zadostna sredstva, da se zavaruje pred nevarnostjo novega požara in eno teh sredstev je že Pariz pokazal. Odpreti treba zapadni trg vsem državam, ki ne sodelujejo v novem bloku, zlasti pa jugovzhodnim agrarnim državam. Te morajo najti nov odjem v zapadnih državah in na drugi strani se mora prilagoditi industrija zapadnih držav potrebam agrarnih držav jugovzhodne Evrope, pa bo takoj izgubil novi sporazum mnogo na svoji nevarnosti. Kajti v trenutku, ko prične padati nemški izvoz v vse sovjetske dežele, bo tudi sedanji nemško-sovjetski sporazum pokazal vso napačnost svoje kalkulacije in ne bo sledil noben sličen nov sporazum.

Sovjetsko-nemški sporazum o nemških dobavah je šele na začetku ustvarjanja nemško-sovjetskega bloka. Če bodo zapadne države čujele in takoj pričele izvajati svoje protikupe, potem tudi do novega bloka ne bo prišlo. Ti protikupe pa so potrebni čim preje, ker sedaj zadostujejo že v najmanjši meri.

Smotra absolventov vojne akademije

Beograd, 15. aprila. I. Danes se je na polju Banjica vršila smotra 56. razreda gojencev vojne akademije. Smotro je izvršil upravni vojni akademije general Tripković ki je pri tej priliki imel na gojence lep nagovor. Gojenci, ki so zadnji mesec napravili izpit, odidejo na 6-mesečno praktično vajo k četam, 1. oktobra t. l. pa bodo imenovani za podporočnike.

Fašistovska izzivanja v Gorici

Protijugoslovanske demonstracije po goriških ulicah

Gorica, 15. aprila. V. V nedeljo dopoldne je bil v Gorici velik shod italijanskih fašistovskih in dalmatinskih dobrovoljcev. Zbrali so se iz vse Italije, iz slovenskih pokrajin pa je fašistovska stranka naročila vso mladino, ki ni več šoli obvezna. Tako so fašisti prignali v Gorico s Cola 15 fantov, iz Vipave 42, iz Podkrajja 8 itd. Na zborovanju so nastopili različni govorniki, med njimi tudi znani fašistovski poslanec Coselschi, ki v svojem govoru ni mogel utajiti zunanje-političnega in proti Jugoslaviji naperjenega značaja tega shoda v italijanski »sveti Gorici«.

Njegove besede niso ostale brez refrena med maso. Že pri sprevodu po mestu so se opazili šovinistični agresivni napisi, kakor: »Posebni tribunal — za Slovane!«, »Gorico hočejo, Reko in Trst, mi pa jim bomo dali —« in spodaj je bil naslikan fašist z batino, dalje improvizirane vislice in pod njimi napis »Slovanom!«, »Split naš!«, »Spalato italianissimo!« Ves sprevod so spremljali tudi ljudje s plakati, na katerih je bila naslikana Dalmacija pod okriljem fašistovskega snopa. Z malimi pu-

škami na zračni pritisk so metali v zrak na stotine malih letakov z napisom »Dalmacija«, Dalmatinski fašisti so bili v nošah »modrih Dalmatincev«, v črnih hlačah, črnih srcah, črnih škornjih brez klobuka, na levi strani prsi pa so imeli pripetega rdečega hudiča. Vsi so bili oboroženi z golim nožem.

Ko so bile vse ceremonije končane, so priredili demonstracije od corsa Verdi do Travnika. »Modri Dalmatinci« so razbijali poslednje ostanke slovensko tiskanih imen pri italijanskih napisih nad trgovinami. Popoldne so priredili več krajših izletov v okolico, mnogo pa jih je ostalo v Gorici. Krožili so po ulicah in nosili s seboj vislice z napisom: »Slovanom!« Od pasantov so zahtevali, da se pred vešali odkrijejo.

Treba je zabeležiti zanimivost, da so ljudje v Krombergu, kamor je prišla skupina Dalmatincev iz Gorice na izlet, čuli »rdečeh hudičih« kramljati med seboj po brvatsko. V Gorici so se Slovenci pozaprl v svoje domove, deloma pa zapustili mesto in odšli v okolico.

Poskušeni atentat na postaji v Nišu

En storilec v rokah pravice -- Atentatorji, ki so bili trije, so prišli tajno iz Bolgarije

Beograd, 15. aprila. AA. S pristojnega mesta smo dobili sledeče sporočilo:

10. aprila t. l. ob 17-15 so našli v veži železniške postaje v Nišu blizu blagajne med dvema avtomatoma v tam puščeni kmečki torbi pripravljeno razstrelivo v dveh zaprtih škatlah. Razstrelivo je bilo puščeno tam v zločinski nameri. Oblasti so takoj uvedle preiskavo in začele zasledovati zločince, od katerih je bil eden prijel

v potniškem vlaku, ki je vozil proti Caribrodu. Aretiranece je priznal dejanje, ki ga je napravil v zločinski nameri s dvema drugima zločincema, katera oblastva iščejo. Zločinec je priznal, da so vsi trije tajno prišli preko meje iz Bolgarije 7. t. m. po raznih potih, ter se sestali v Nišu in postavili v poslopju postaje razstrelivo, ki je bilo najdeno. Zaslisevanje in preiskava se nadaljuje.

Definitivni program obiska nemških industrijalcev

Beograd, 15. aprila. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine javlja, da se je program pota nemških industrijalcev po naši državi izpremenil v toliko, da si nemški gostje ne bodo ogledali rudnikov. Določen je ta-le program:

29. aprila ob 18. dospejo nemški industrijci na Bled.

30. aprila obiščejo Jesenice, popoldne pa odpotujejo v Ljubljano. V Ljubljani bodo imeli v Trgovski zbornici konferenco s predstavniki gospodarskih krogov.

1. maja si bodo ogledali Trbovlje, cinkarno v Celju in druge industrijske kraje v dravski banovini.

2. maja odpotujejo gostje v Zagreb, kamor pridejo ob 12-30. Na postaji jih bodo sprejeli predstavniki mestne občine, trgovske zbornice in zagrebški gospodarstveniki. Nato se bo vršil v zagrebški zbornici sprejem, kjer bodo stopili z njimi v zvezo naši interesi za nabave v Nemčiji, nemški industrijci pa se bodo zanimali za nabave iz Jugoslavije. Zvečer bo svečana predstava v operi.

3. maja dopoldne si bodo nemški gostje ogledali pomladanski sejem ter se sestali ponovno z zagrebškimi gospodarstveniki. Zvečer se odpeljejo v Beograd.

4. maja si bodo gostje ogledali Beograd, nato pa bo sestanek med nemškimi in beograjskimi gospodarstveniki. Popoldne istega dne bo sprejem v ministrstvu za trgovino in industrijo, zvečer pa bo prirejen svečan banket.

5. maja bo sprejem v nemškem poslanstvu, nato pa sestanek z jugoslovanskimi gospodarstveniki v centrali industrijskih korporacij. Popoldne bo izlet po Donavi.

6. maja bo sprejem, ki ga nemškim gostom priredi predsedništvo vlade in ostala ministristva.

7. maja odpotujejo gosti v Sarajevo, kjer si bodo ogledali tovarne za preproge in tobakno tovarno. Dopoldne bo v sarajevski trgovski zbornici sestanek s sarajevskimi gospodarstveniki, zvečer pa bo na čast gostom prirejena svečana večerja.

Gostje ostanejo do 9. maja v Sarajevu, nato pa odpotujejo z avtomobili preko Mostarja v Primorje.

10. maja pridejo gostje v Dubrovnik, kjer jim pripravljajo svečan sprejem.

11. maja bo izlet na Lovćen in Cetinje.

12. maja pridejo gostje v Split, kjer se bodo v trgovski zbornici sestali s splitskimi gospodarstveniki.

Po poročilu našega generalnega konzulata v Düsseldorfu bo na tem izletu sodelovalo 20 do 30 nemških gospodarstvenikov, večinoma generalnih ravnateljev podjetij, raznih vrst nemške industrije. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja vse naše gospodarske kroge na ta izlet nemških industrijalcev in jih poziva, da stopijo v zvezo z udeleženci ekskurzije. Dalje opozarja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine vse trgovske zbornice in gospodarske organizacije v naših gospodarskih centrih, katere bodo obiskali nemški industrijci, da nemške goste zainteresirajo za naše gospodarstvo.

Ta program obiska nemških industrijalcev je definitivni.

Skupina poljskih študentov v Beogradu

Beograd, 15. aprila. I. Danes dopoldne ob 9.30 je dopotovala v Beograd skupina poljskih dijakov veterinarjev iz Varšave. Z dijaki so prišli tudi trije profesorji. Voditelj ekskurzije je dr. Kosovski. V Beogradu ostanejo dijaki dva dni, v petek ali soboto odidejo v Sofijo, od tam v Varno in Bukarešto, od koder se potem vrnejo v Varšavo.

Predsednik vlade lahko obolel

Beograd, 15. aprila. AA. Zaradi lahkega prehlada ostane na zdravniški nasvet predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković nekaj dni doma.

Povratek ministra Šibenika v Beograd

Beograd, 15. aprila. AA. Danes dopoldne je prispel iz Koprivnice dr. Stanko Šibenik, ki je tam prebil velikonočne praznike.

Davek na poslovni promet

Beograd, 15. aprila. AA. Na podlagi čl. 4, točka 4 zakona o skupnem davku na poslovni promet je finančni minister izdal sklep, da se obdavčevanje s skupnim davkom na poslovni promet avtomobilov vrši pri uvozu v vseh avtomobilih, ki pridejo v pošte za obdavčenje s skupnim davkom na poslovni promet.

Dovolitev polovične vožnje

Beograd, 15. aprila. AA. Minister za promet je dovolil polovično vožnjo na državnih železnicah in ladjah delegatom zadržnega glavnega saveza iz vse države, ki potujejo na glavno skupščino saveza 16. maja v Splitu. Delegati kupijo na odohodni postaji vozni listek, ki velja tudi za povratek s potrdilom predsedstva skupščine, da so se skupščine udeležili. Popust velja od 7. do vstetega 19. maja za vse razrede in vlake razen ekspresa.

Beograd, 15. aprila. AA. Na prošnjo društva vojnih invalidov v Ljubljani je prometni minister dovolil polovično vožnjo na državnih železnicah in ladjah udeležencem redne letne skupščine društva vojnih invalidov oblastnega odbora za dravsko banovino v Ljubljani, ki bo 19. aprila. Udeleženci kupijo na odohodni postaji cel vozni listek, ki velja tudi za povratek s potrdilom predsedstva skupščine, da so se zborovanja udeležili. Olajšava velja od 16. do vstetega 22. aprila za vse razrede in vlake razen ekspresa.

Otvoritev prometa na naših zračnih progah

Beograd, 15. aprila. I. Družba za zračni promet »Aeropot« otvori jutri promet na letalski progi Beograd—Skoplje—Solun. Letalo bo odhajalo v eni smeri vsak dan razen nedelj in sicer: odhajalo bo v Solun ob torkih, četrtkih in sobotah, prihajalo pa bo iz Soluna ob ponedeljkih, sredah in petkih. Z Bežanskega letališča pri Zemunu bo odhajalo ob 14. in prihajalo v Solun ob 18.15, iz Soluna pa bo odhajalo ob 8. in prihajalo v Beograd ob 12.15.

1. maja bo otvorena zračna proga iste družbe Beograd—Zagreb—Gradec—Dunaj. Letalo bo obratovalo v vsaki smeri vsak dan razen ob nedeljah. Odohod iz Beograda ob 13.45, prihod na Dunaj ob 19., odohod iz Dunaja ob 8. in prihod v Beograd ob 13.15.

15. junija se otvori zračni promet na progi Beograd—Sarajevo—Podgorica. Polet se bo vršil ob ponedeljkih in četrtkih v vsaki smeri. Odohod iz Beograda ob 8., prihod v Podgorico ob 11.15, odohod iz Podgorice ob 12. in prihod v Beograd ob 15.30.

16. junija se otvori zračni promet na progi Beograd—Sarajevo—Split—Sušak—Zagreb. Letalo bo odhajalo iz Beograda ob torkih in petkih, vračalo pa se bo tja ob sredah in sobotah. Odohod iz Beograda ob 8., prihod v Sarajevo ob 9.30, v Split ob 10.45, na Sušak ob 13.15 in v Zagreb ob 14.30. Odohod iz Zagreba ob 8., prihod na Sušak ob 9., v Split ob 11., v Sarajevo ob 12.45 in v Beograd ob 14.30.

Kongres prodajalcev tobaka

Beograd, 15. aprila. AA. Kongres zveze prodajalcev tobaka kraljevine Jugoslavije bo v Beogradu 19. t. m. ob 15. v prostorih pivnice Takov. Prometni minister je udeležencem kongresa dovolil 25% popusta na vožnji.

Gostovanje Nikole Zeca v Narodnem pozorištu

Beograd, 15. aprila. I. Ta teden pride v Beograd gostovat v opero Narodnega pozorišta pravak dunajske državne opere slavni basist Nikola Zec. Pri bo 17. aprila v operi »Hugenoti«, 19. aprila v operi »Carobna piščal« in 20. aprila v operi »Zidovka«.

Zakon o pobijanju sifilisa

Beograd, 15. aprila. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog socijalnega ministra in ministra za narodno zdravje po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o pobijanju endemičnega sifilisa.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 15. aprila. (d). Tudi na severu bo mimogrede nekaj boljše tola ne mnogo topleje. Nestanovitno vreme bo najbrž še nekaj dni držalo.

Dragocene knjige v polarnih krajih

Amerikanski in Kanadski listi poročajo, da so našli v polarnih krajih celo knjižnico knjig, in sicer na mestu, kjer se navadno zbirajo lovci, ki odhajajo na lov v polarne kraje. Ti lovci morajo preživeti dolge zimske mesece popolnoma ločeni od sveta. V njihovi puščavi jim je bila edina zabava — knjiga, da so si z branjem kratili čas. Tako so nanesti na razna svoja prezimovališča veliko število knjig, ki so jih puščali v taboriščih tudi za svoje naslednike.

Knjige so zbirali in hranili že več sto let in zato je razumljivo, da se nahaja med temi knjigami tudi dosti redkosti, ki imajo danes visoko ceno.

Razplet romunske vladne krize

Bukarešta, 15. aprila. d. Avdijenca voditeljev strank pri kraju, ki bi se bila morala vršiti nočoj in na kateri bi morali ti dati končno veljavni odgovor glede sestave vlade narodnega edinstva, je bila odložena do jutri. Vsa znamenja kažejo, da ne pride do sestave narodne koncentracijske vlade, temveč samo do koalicijske vlade, v katero bi vstopili obe najmočnejši stranki: narodna kmečka in liberalna stranka. Narodna kmečka stranka in liberalna so se glede tega že sporazumeli.

Dnevni red sveta Društva narodov

Zeneva, 15. aprila. AA. Na dnevnem redu majskega zasedanja sveta Društva narodov bo razen avstrijsko-nemškega carinskega sporazuma tudi velika debata o delovanju evropskega odbora.

Nemška vlada je poslala generalnemu tajniku evropskega odbora siru Eriku Drummondu noto, kjer predlaga, naj evropski odbor prouči položaj, ki je nastal po neuspu ženevske carinske konvencije in sedanji carinski zmešnjavi v Evropi. Nemčija bo dala evropskemu odboru vsa pojasnila o nemško-avstrijskem carinskem sporazumu.

Napredovanje tujskega prometa

Beograd, 15. aprila. AA. 19. t. m. se bo vršila osma redna letna skupščina delniške družbe »Putnik«, na kateri bodo podana poročila o delu družbe in o stanju turizma v naši državi. Turizem je v letu 1930. napredoval napram letu 1929. v naši državi za 15 odstotkov.

Požar uničil hišo ameriškega poslanstva v Berlinu

Berlin, 15. aprila. AA. V palači Bluecher, kjer se je nastanilo poslanstvo Združenih držav, je izbruhnil velik požar. Palačo je kupila pred kratkim ameriška vlada. Vanjo se je pa preselil le del uradov. Zato niso zgoreli važni papirji. Vendar je materialna škoda zelo velika, ker je zgorela dragocena oprema in mnogo zgodovinskih slik. Boje se, da je palača tako poškodovana, da je ne bodo mogli več popraviti. Na mesto požara so prihiteli vse razpoložljive požarne breme.

Kako je izbruhnil požar, se ne ve. Stražnik je dejal, da je bilo pred ognjem več močnih eksplozij.

Prepovedane publikacije

Beograd, 15. aprila. AA. S sklepom ministra za notranje zadeve I. 10.267 z dne 9. aprila 1931 je prepovedan uvoz in razširjanje lista »Internationale Werkschaftspresse Korrespondenz«, ki izhaja v nemščini in ima komunistično vsebino.

Beograd, 15. aprila. AA. S sklepom ministra za notranje zadeve I. 10.256 dne 9. aprila 1931 je prepovedan uvoz in razširjanje v naši državi knjige »Taškent«, ki jo je napisal Aleksander Neverov in ki je izšla v nemškem jeziku v Berlinu ter je komunistične vsebine.

Podaljšan rok

Beograd, 15. aprila. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je obvestil finančne direkcije, da se rok za prijave za tiste osebe, ki niso predvidene kot plačevalci skupnega davka na poslovni promet, podaljša od 15. t. m. do konca t. m. Finančne direkcije imajo po sporočilu davčnega oddelka finančnega ministrstva dolžnost, da o tem podaljšanjem roku nujno obveste vse podrejene organe.

Dr. Gosar o preureditvi družbe

Na mesta individualnega podjetnika stopa kolektivni anonimni podjetnik -- Strokovnjaki potisnjeni na podrejena mesta

Ljubljana, 15. aprila.

Bivši minister, vseučiliški profesor dr. Gosar je danes nadaljeval v vseučiliški zbornici svoj ciklus predavanj o preureditvi današnje družbe. Najprej je govoril o delu kot sredstvu pridobivanja, nato pa o kapitalu in je po daljših izjavah ugotovil, da imamo v modernem pridobitnem gospodarstvu samo dve vrsti pridobitnih sredstev: lastno, osebno delo gospodarja in pa kapital. Kapital je tu vse: zemljišče, poslopja, stroji, orodje, surovine, mehanične, živalske in tuje človeške delovne moči, skratka kapital so vsa sredstva, ki se jih v svojih pridobitnih gospodarstvih poslužujemo, izvzemši lastno, osebno delo gospodarja. Iz tega se vidi, da običajno razlikovanje trojnih produkcijskih čimteljev: zemljišče, kapital in delo v pridobitnem gospodarstvu vobče ne prihajajo v poštev.

V drugem delu svojega predavanja je dr. Gosar govoril o pridobitnih in potrošnih gospodarstvih in o vrstah pridobitnih gospodarstev. Tu je obdelal najobsebnostjo obliko pridobitnih gospodarstev: podjetje in njegove najrazličnejše oblike in je poudarjal, da ni vseeno, kakšen tip ljudi, oz. kakšna vrsta podjetnikov prevladuje v vodstvu modernih pridobitnih gospodarstev. Skladno z razvrstitvijo podjetij v tri skupine: industrijska, trgovska in bančna podjetja moramo namreč ločiti tudi tri različne podjetniške tipe: podjetnike-strokovnjake, trgovce in finančnike. Podjetnik-strokovnjak je že po svojem bistvu svojega poklica takorekoč

primoran vršiti potrebno za družabno koristno delo.

Dočim je podjetnik-strokovnjak v prvi vrsti producent in šele potem pridobitnik, tako da mora služiti družbi, ker drugače ne more izpolniti svojega zvanja, sta podjetnik-trgovca in finančnik v tem pogledu svobodna. Ona lahko služita tako, da hkratu koristita tudi družbi, ali pa tako, da ji škodujeta, da ljudi izkoriščata in izmogočata. Zato sta uprav ta dva podjetniška tipa glavna stvaritelja in nositelja modernega kapitalizma z njegovimi dobrimi in slabimi gospodarskimi in socialnimi zadevami.

Seveda velja ta razvrstitev podjetniških tipov predvsem le za začetno in srednjo dobo kapitalističnega razvoja. V modernem velekapitalističnem gospodarstvu stopa na mesto individualnega podjetnika kolektivni anonimni podjetnik -- delniška družba. Te pa se navadno omejujejo predvsem le na financiranje podjetij, vse ostale tehnične in trgovske posle pa poverjajo posebnim specialistom.

S tem je kajpak nujno združeno, da prevladujejo v vodstvu modernih podjetij in zadobivajo v njih odločilno besedo v prvi vrsti finančniki, dočim so zlasti nositelji prvotnih podjetniških funkcij, t. j. strokovnjaki, potisnjeni na podrejeno neodločujoče mesto. Naravna posledica tega je, da prevladujejo v vodstvu modernih podjetij izključno le zasebno-gospodarski, torej pridobitni vidiki, brez najmanjšega ozira na važne mnogokrat vprav življenjske družabne interese.

prilike med delavstvom v rudarskih revirjih so take, da je pomoč nujno potrebna. V pričakovanju zadovoljive rešitve naših predlogov beležimo z jugoslovanskim narodnim pozdravom! Narodna strokovna zveza v Trbovljah.

Vsi ti in slični ukrepi, ki jih podvzema Narodna strokovna zveza v korist trpečega delavstva v revirjih, pričajo, da se vodstvo narodnega rudarskega delavstva v polni meri zaveda svojih dolžnosti do trpečega našega delavnega naroda, in to dolžnost bo vršila tudi v bodoče s podvojeno odločnostjo, kajti globoko smo uverjeni, da bodo tudi za našega rudarja v dohodnem času napočili boljši časi in da se bodo razmere čimprej zboljšale, bo storilo vodstvo i v bodoče vse mogoče korake, ki bodo potrebni, zato naj delavstvo ne obupa, marveč naj z zaupanjem gleda v bodočnost.

Bledu se obeta dobra sezija

Se že pripravlja za prijem gostov

Bled, 15. aprila.

Kakor kaže na splošno, se obeta Blejem letos dobra sezija tujkega prometa. Mnogo je povpraševanja in zanimanja za blejsko letovišče. Iz vseh krajev naše domovine, pa tudi iz inozemstva, prihajajo zdraviliški komisiji in blejskim hotelirjem vprašanja za nastanitev tujcev. Pričakovati je, da pridejo že v najkrajšem času, za mesec maj pa je prigašenih že precejšnje število. Drugi mesec že pridejo na Bled godbeniki, ki so lansko leto želi mnogo slave in uspeha v kavarni Kasini.

Ker je sezija tujkega prometa pred durmi, bi bilo želeli, da se po možnosti čimprej uredi blejske ceste s tem, da jih posujejo z gramozom. Nujno potrebna je zadostna razsvetljava Bleda in okolice. Napravijo naj se kašipoti po cestah in križiščih, klopi ob jezeru naj bodo obrnjene tako, da bodo letoviščarji sedeli in gledali proti jezeru, ne pa tako, kot je sedaj, da morajo, kadar počivajo, gledati v goščo dreves, kjer nimajo nikakega razgleda. Sploh pa naj bi se posvečalo napravam, ki služijo tujskemu prometu, vseobčno pozornost.

Praznik slovenske narodne pesmi v Kamniku

Nastopilo bo 10 pevskih zborov s 323 pevci.

Kamnik, 12. aprila.

Kamniško pevsko okrožje priredi v nedeljo 19. t. m. točno ob pol 16. uri popoldne v Kamniku v bivši orlovski telovadnici koncert slovenskih narodnih pesmi. Sodelujejo sledeči pevski zbori: Mešani zbor iz Nevelj, 18 pevcev, pevodja g. F. Novak s Hubadovo »Ljubca povej« in Bajukovo »Meglica«. Moški zbor iz Mengša, 14 pevcev, pevodja g. Lipar z Devovima »Čej so tiste slazice« in »Dobro jutro dekle moj«. Mešani zbor iz Homeca, 31 pevcev, pevodja g. P. Jerman z Grumovo »Moja kosa« in Devovo »Veseli letni časi«. Moški zbor zbor »Solidarnost« iz Kamnika, 18 pevcev, pevodja g. Fr. Vidmar z Adamičevo »Je pa davič in Pavčičevo« »Ko so fantje«. Mešani zbor iz Radomelj, 39 pevcev, pevodja g. Fr. Plevelj z Zirovnikovo »Kje so moje rožice« in Bajukovo »Na Gorenjskem«. Mešani zbor društva »Kamnik«, 19 pevcev, pevodja g. Jos. Heybal s Hubadovima »Luna sijaj« in »Škrjanček poje«. Mešani zbor iz Doba, 24 pevcev, pevodja g. T. Mazovnik z Zirovnikovo »Oglar« in K. Adamičevo »Vsi so prihajali«. Moški zbor »Lira iz Kamnika, 17 pevcev, pevodja g. Vremšak z Devoma »Speo ptičke pojo« in »Tam, kjer lunica«. Združeni zbori iz Moravč, 82 pevcev, pevodji gg. Cepuder in Orehek s Pirnatovo »Na Gorenjskem je

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

fletno« in »Sem fantič z zelenega Štajerja«. Skupno nastopi torej 10 pevskih zborov in 323 pevk in pevcev.

Združeni pevski zbori pod taktirko g. Primožiča pa bodo izvajali sledeče pesmi: Zenski zbor Bajukovo »Zalost«, moški zbor Bajukovo »Že rožice cvetijo« in Pavčičev »Potrkan ples«, mešani zbor pa Kimovčev »Teče vodica«, Adamičevo »Vsi so prihajali« in Hubadovo »Glej čez izaro«. To bo brezdvoma največja pevška prireditev, kar se jih je vršilo zadnja leta v kamniškem okraju. Opozorjamo nanjo vse prijatelje lepe slovenske narodne pesmi, da si pravočasno rezervirajo vstopnice, ki se dobe v trgovinah A. Slatnarja in A. Janežiča v Kamniku.

Mesarji so znižali cene

Ljubljana, 15. aprila.

Z današnjim dnem so se znatno znižale cene mesa. Prednji del govedine I. vrste stane 16 Din, zadnji del 18 Din, govedina II. vrste prednji del 14 Din, zadnji del 16 Din, govedina III. vrste prednji del 10, zadnji del 12 Din.

Teletina I. vrste stane 22 Din, II. vrste 16 do 18 Din.

Svinjina domača I. vrste stane 23 Din, hrvaška I. vrste 20 Din, domača II. vrste 18 Din in hrvaška II. vrste 16 Din.

Sumljivi požari

Šoštanj, 14. aprila.

Požari v našem okraju so v zadnjem času kaj pogosti. Ponoči 9. aprila je začel goriti z mladim borovjem in smrekovjem porastel gozd Franca Skare, po domače Pavlica, iz Sel pri Velenju, ležeč na desnem bregu potoka Pake nad Salekom. Pogorelo ga je okrog 1 oral in znaša škoda približno 10.000 Din. Kako je nastal požar, se ni dalo dognati. Noč poprej okrog polnoči pa je izbruhnil požar na kozolec posestniku Jurja Konečnika na Velike mvrhu 21, v občini Smartno na Paki.

Dejstvo, da je bilo poslopje visoko zavarovano, da je lastnik v hudi denarni stiski in mu je v kratkem izplačati večje vsote, da je bil kozolec popolnoma prazen, da ni mogel na njem nihče prenočiti, ki bi po neprevidnosti zanetil ogenj in stoji na samem in oddaljen od drugih poslopij in ker Konečnik nima sovražnikov, je dalo ljudstvu povod za razne govorice.

Morilec Mohorko - požigalec v Čečah nad Hrastnikom?

Hrastnik, 15. aprila.

Tu se z vso resnostjo zatrjuje, da je bil pred dvema letoma sprejet v službo pri hrastniškem rudniku znani morilec Mohorko. Kot samec si je šel iskat stanovanje h kmetu Klajnsku, ki ga pa ni hotel sprejeti. Iz jeze bi naj bil zapalil kozolec, ki je pogorel do tal. Baje se spominjajo nekateri, da so ga videli usodnega dne v bližini omenjenega kmeta. Vesti ne moremo kontrolirati, ako pa pripomemo z objavo k pojasnilu takratnega požara, je namen dosežen.

Škofja Loka

Izpremembe v občinski upravi. Dolžnost članov škofjeloškega občinskega zastopa so razrešeni gg. bivši ravnatelj trgovne »Sešir« Plestnjak Franc; posestnik in trgovec v Nunki ulici Hafner Leopold; posestnik in gostilničar Martin Eržen in posestnik v Klobovsovi ulici Bernik Ivan. Na novo so imenovani gg.: škofjeloški notar Stevo Šink; kamnosek Šušteršič Ivan; mizarški podjetnik Okorn Pavel in kot svetovalec organist Matek Josip. Preimenovanja so izpolnila vrzel, ki je obstajala skoro leto dni v občinskem zastopu, zaradi preselitve in odstopitve zgoraj imenovanih gospodov.

Knjižnica Škola v Škofji Loki je odslej odprta samo vsako nedeljo ob 9. do 10. ure, na kar cenjene čitatelje opozarjamo!

Nova grobova. Bela žena je v neposredni škofjeloški okolici utrjala pred kratkim nit življenja dvema uglednima rojakoma. V Stari Loki je preminul duhovni svetnik g. Valentin Jamnik, ki je tekem 25-letnega pastirovanja v Sorici storil mnogo za napredek vasice; v Bodovljah pa je preminul v visoki starosti 82 let dolgoletni cerkovnik in posestnik g. Blaž Žihari. Pokojnika ohranimo v častnem spominu, prizadetim naše sožalje.

Zaposlitev rudarjev v letu 1931

Naši privatni rudniki se nahajajo že drugo leto v veliki krizi. To se čuti zlasti v zaposlitvi delavstva. Največ je v tem oziru trpela Dravska banovina, kjer je veliko število brezposelnih in manjzaposlenih rudarjev. Najboljše so razmere v tem pogledu v Drinski in Vrbaski banovini, kjer se nahajajo skoraj vsi premogovniki v lasti države. V teh dveh banovinah brezposelnosti v večjem obsegu ni. Tudi v Moravski banovini je bila zaposlitev rudarjev lansko leto relativno dobra, ker so premogovniki obratovali skoraj normalno, vsekakor pa z zmanjšanim kapacitetom.

Predvsem bo naše rudarje zanimalo, kakšni so izgledi zaposlitve rudarjev v bodočnosti. V glavnem se lahko reče, da do večje brezposelnosti med rudarji ne bo prišlo, ker je zagotovljeno, da bodo jemale državne železnice iz rudnikov Dravske banovine večje množine premoga. Prilike v rudnikih Dravske banovine se bodo potemtakem popravile prav v kratkem, ako med tem ne pride kaj nepričakovanega vmes. V Drinski banovini bo zaposlenost rudarjev normalna, pa tudi v Moravski banovini se razmere napram preteklemu letu bistveno ne bodo poslabšale.

Vsekakor pa se bodo prilike v zaposlitvi rudarjev znatno popravile, če bo prišlo do ustvaritve premogovnega sindikata, na čemur se intenzivno dela. Predlog za njega ustvaritev je stavila naša narodna delavska delegacija prilikom zadnje intervencije pri ministru za šume in rude, pa tudi sam minister za šume in rude g. inž. Šerbec je že imel izdelan projekt tozadavnega zakonskega predloga. Tak premogarski sindikat bi imel v rokah razdeljevanje celokupne produkcije premoga Jugoslavije, ta sindikat bi ne le razdelil notranje tržišče, marveč bi iskal tudi nova tržišča v inozemstvu (tudi v Orijentu) za naš premog. Potemtakem bi cene vsekakor narasle, kar bi prineslo v naš premogovni trg stabilizacijo in boljše pogoje dela.

V vseh premogarskih državah se taki sindikati predpisujejo premogovni industriji od države same, ker so edini izhod iz sedanje krize. V koliko se bo to pri nas uresničilo, je težko predvideti, ker se dela doslej vse še samo po principih, kajti čim pride do fiksiranja materialnih interesov, se bodo sami težko sporaz-

umeli. Radi tega ne bo preostalo drugega, kakor da država sama s svojo avtoriteto ali s silo zkona nastopi ter predpiše ta prodajni sindikat.

Poleg tega se pa dela tudi na pripravi zakona o zaščiti domače delavnosti ter domače premogovne industrije, po katerem se bo moral uporabljati v naš državi izključno domači premog, kjerkoli je to mogoče. Z uveljavljenjem tega zakona se bo naš notranji konzum premoga znatno povečal ter obenem ozdravilo naše premogovno rudarstvo.

Akcija Narodno strokovne zveze za rudarje

II.

Dalje je Narodna strokovna zveza naslovila pred dnevi na tukajšnji odbor II. skupine Rudarske zadruge vlogo sledeče vsebine:

»Vpoštevajoč težke razmere in splošno pomanjkanje, v katerem živi danes rudarsko delavstvo v revirjih Trboveljske premogokopne družbe, povzročene vsled dolgotrajne rudarske krize, smatramo kot zastopniki narodnega delavstva za potrebno, apelirati tem potom na odbor II. skupine Rudarske zadruge, kot oficijelne zastopnike rudarskega delavstva, da nemudoma razpravi o ukrepih, ki so potrebni, da se težak položaj rudarjev in njihovih družin vsaj do zopetne rednejše zaposlitve nekoliko omili.

Med drugim naj lokalni odbor II. skupine čimprej predloži Trboveljski premokopni družbi in gradbenemu podjetju ing. Dukič in drug primerno formulirane in utemeljene prošnje za enkratni nabavni prispevek, kakršnega je bilo rudarsko delavstvo že svojačasno ob težkih prilikah ponovno deležno. S takim prispevkom bi se trpeče delavstvo vsaj nekoliko opomoglo, odnosno bi poravnalo pri trgovcih in obrtnikih nastale dolgeve, s čemer bi se pri marsikateremu trgovcu že ustavljeni kredit zopet otvoril. Osebito naglašamo, da bi bila dolžnost lokalnega odbora, da bi tako prošnjo brez našega predhodnega opozorila predložil na merodajna mesta že pred Veliko nočjo, tako da bi bila pomoč našim rudarjem in družinam že za velikonočne praznike zagotovljena. Tako pa bodo naši rudarji in njihove družine preživeli velikonočne praznike žalostno in v velikem pomanjkanju, zlasti če se pomisli, da se je v mesecu marcu praznovalo celih 15 dni. Uverjeni smo, da bo novoizvoljeni odbor II. skupine naš predlog uvaževal, analogno, kakor je uvaževal bivši odbor II. skupine slične predloge, ki jih je iznesla Zveza rudarjev Jugoslavije, kajti

Ko se je Farnmor podal na potovanje okoli sveta, je šel po dokaze o cigankinih trditvah. Z razumno vztrajnostjo in zlatom je na oddaljenem otoku Zapadne Indije dosegel, kar je hotel. Razvezal je jezike onim, ki so prisegli molčanje, in imel je v rokah maščevanje.

DRUGI DEL.

1.

Večerne sence so legale na grob v parku sira Artura v Antenu. Ptički so že odpeli svoje uspanke ter se podali k počitku med veje, ki so se ločile nad preprostim križem. V mraku si nerazločno razbral napis:

»Bertie Erroll

v 33. letu starosti.

Ustrelil ga je njegov prijatelj.

Pred tem križem je stal v rosi travni sklonjeno glavo prijatelj, morilec in maščevalec moza, spečega večno spanje v samotnem parku.

V misli zatopljeni človek je dvignil oči in pogled mu je šinil preko griča, ki je obrasel z bršljanom. Po izpolnjenem maščevanju je imel občutek, kakor da se je njegov greh zmanjšal. Iz teh deloma otožnih, deloma veselih misli ga je nenadoma vzdramila dobro mu znana počaja, tujerodna govorica.

»Ali sem vam dala maščevanja, angleški gospod? Ali ste zadovoljni z Redempto? Ah, hvala vam, gospod!« je vzkliknila ciganka, ki je stala pred njim bleščečih oči, ko se je ozrl. »Hvala vam, da ste mi pomagali ućakati to uro. Zdaj sem izpolnila svojo zaobljubo in zdaj končno morem —«

Vlažna megla ji je pokrila otožne, sanjave oči in umolknila je. Njene misli so se ukvarjale z umrlim, ki ga je še vedno ljubila z vsem srecem, in z bolešno zavestjo je ugotovila ničevost maščevanja, ki ji ni moglo vrniti, kar je izgubila. Njeno srce ni občutilo zmagovalne, krute radosti moza zaradi posrečenega maščevanja. Njuni občutki so bili pač različni. Porodili so se iz ljubezni, ki je bila še živa in brezmejna, njegova ljubezen pa se je izpremenila v sovraštvo, v katerem so zamrla vsa druga čuvstva.

Farnmor je opazoval temnopolto deklico. Temu dekletu je bil dolžan hvalečnost. Iztegnil je roko in ji prožil zavoj cekinov.

»To boste rabili, Radempta; vzemite najprej to,« je rekel. »Za vašo bodočnost bom že poskrbel.«

Redempta je zavrnila dar s ponosno kretnjo in z napol otožnim, napol zaničljivim nasmehom. »Saj sem vam že tedaj povedala, gospod, da ne maram nikakega plačila za ono, kar sem vam razkrila. Odkar je njegova roka počivala v moji, je ni oskrnilo več zlato nobenega moškega, bodočnost pa me itak več ne zanima. Moje delo je dovršeno. Bodočnost je za vas, pred vami leži. Pojdite tja, kamor vas vabi.«

Ko so njene enakomerne, počoje češke besede odmele, sta se oba spomnila tiste poletne noči v oddaljenem Češkem lesu, ko mu je z roke prerokovala usodno bodočnost. Tudi zdaj je deklica krepko prijela njegovo roko ter ga gledala v oči z globokim, strmečim pogledom kakor tedaj.

Guida:

Farnmor

Roman

48

In vendar je bila zdaj resnica razkrita. V klubih in salonih, v kavarnah in na šetališčih so govorili zdaj samo o tem. Vsa Evropa je prisostvovala njeni sramoti, kakor je prej prisostvovala njenim zmagovalnim pohodom. In vsi so jo zdaj zasmehovali in preklinjali.

Seveda so jo zaradi njene lepote mnogi vabili in ji ponujali zatočišče pod pogoji, ki bi bili zanjo žaljivi, če bi stala še na prejšnji družabni lestvici. Tako pa se seveda ni mogla in ni smela ućaliti. Odločila se je za ponudbo princa d' Etoilesa. Vsekakor pa je bilo bridko zanjo stopiti v vrsto navadnih priležnic, ko je do sedaj občevala v najvišji družbi.

To naglo, hudo izpremembo je silno občutila. Ponižanje, s katero jo je Farnmor kaznoval, je bila za ponosno, oboževano žensko zares najhujša kazen. Ona je vedela, da je Farnmor povzročitelj vsega, dasi ni svet tega zvedel.

S prevejanostjo in žilavo vztrajnostjo, ki je svojstvena ciganski pasmi, je mlada ciganka iztaknila nekoč in neke — to ni važno — neko markizino rojakinjo ter razkrila tajnost. Toda revna ciganka ni mogla nastopiti proti svetski gospe, zato je poverila skrivnost onemu, o katerem je vedela, da jo bo brez usmiljenja izrabil.

Blagoslovitev temeljnega kamna

za novo visoko palačo Pokojninskega zavoda v Ljubljani

Ljubljana, 15. aprila.

Kakor smo že poročali, bodo v soboto popoldne slovesno blagoslovili temeljni kamen za novo visoko zgradbo Pokojninskega zavoda v Gajevi ulici. Blagoslovitev bo opravil g. knez nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Ob tej priliki bodo vzdali v zgradbo o.iginalno listino s to-le vsebino:

Da naše zrno bo imelo leho
in nam bo letina pod varno streho,

je začel graditi to palačo Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani v letu gospodovem MCMXXXI v XII. letu kraljevine Jugoslavije za časa vladanja drugega kralja iz rodu Karadjordjevičev Njegovega Velikanstva Aleksandra I., ko je bil minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Nikola Preka, predsednik Pokojninskega zavoda za nameščenice v Ljubljani Vekoslav Vrtovce, podpredsednik dr. Mirko Božič in Evgen Lošin, direktor zavoda dr. Anton Sagadin, po načrtih zavodovega arhitekta ing. Vladimira Šubica kot viden izraz naložbe imovi in zavarovancev za njihova stara leta.

Predsednik: Vek. Vrtovce. Direktor: dr. Sagadin.

(Pečat.)

Zidarska in železobetonska dela je izvršila Ljubljanska gradbena družba.

Listina je umotvor v izdelavi in začetni stih je napisal nalašč za to priliko Oton Zupančič. Besedilo pod stihom sklepa povezano klasje.

Pijte BIO mleko

Naročila za dostavo na dom za 1. maj sprejemajo

OSREDNJE MLEKARNE

Maistrova 10, tel. 24-46, Ljubljana

Celje

* Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 20. t. m. bo na meščanski šoli izredno zanimivo predavanje. G. prof. dr. Ljudevit Pivko iz Maribora bo govoril o temi, ki doslej pri nas še ni bila obravnavana, ki pa zasluži vso pozornost. Tema se glasi »Mesijanizem med Slovani«. Obisk predavanja zelo priporočamo.

* Koncert ge. Pavle Lovšeto, ki je še v dobrem spominu po njenem nedavnem nastopu v »Vnebovzetju«, bo v soboto 18. t. m. zvečer v Ljudskem domu. Na koncertu nastopijo tudi gđe. Majda Lovšetova, g. ravnatelj Sanein ter konservatorist g. Lipovšek.

Dnevi našega življenja ali Mladost je naslov drame ruskega pisatelja Andrejeva, ki jo bodo člani ljubljanske drame igrali v torek 21. t. m. ob 20. uri v Mestnem gledališču.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 15. t. m. umrl g. Veršnak Franc, uradnik steklarne v Hrastniku, star 31 let. Prepeljali so ga v Hrastnik, kjer ga bodo danes pokopali. Žalujejo rodbini naše sožalje!

* SK Celje. Prva seja novoizvoljenega odbora bo nocoj ob 20.30 v kolodvorski restavraciji. Vsi odborniki naj pridejo točno in sigurno.

* Ulične table v okoliški občini so začeli večeraj nameščati. Table so zelo lične. Orijentacija po obširni okoliški občini bo odsej zelo olajšana.

Pevski večer Pavle LOVŠETOVE 18. aprila t. l. v Ljudskem domu.

* Otvoritevno streljanje v Štorah. Novoustanovljena strelska družina v Štorah bo imela v nedeljo 19. aprila ob 14. uri v gostilni Francelj otvoritevno streljanje. Po streljanju zabava, zvečer ilumiacija.

* Razpis kleparskih del pri pravoslavni cerkvi. Pravoslavna občina razpisuje kleparska dela pri novi cerkvi. Ponudbe naj se pošljejo do 25. aprila. Natančnejše je razvidno na uradni deski sreskega načelstva.

* Sejm prašičev. Včeraj je bilo pripeljanih na naš sejem 133 svinj, cene so bile zelo nizke od 100 Din do največ 500 Din.

* Na cesti Celje Teharje bodo znižali klanec pred gostilno Pišek v Čretu za približno 70 cm. Vozniki se opozarjajo, da naj vozijo previdno po tem delu ceste.

* Nezgode. Na žagi Libiji pri Mozirju se je 20-letni delavec Kokot Ivan slučajno dotaknil električnega voda ter pri tem dobil hude opekline. — 32-letna Kovač Marija ob Sv. Kristofa nad Laškimi si je na poti v Laško pri padcu zlomila levo nogo. — 21-letni Topole Anton, mesarski pomočnik se je pri razsekavanju prašiča s kostjo pilil v desno roko. — 12-letni Blagotinšek Josip, sin nočnega čuvaja v Laškem, je pri igranju z žogo padel in si zlomil levo roko. Vsi ponesrečenci se nahajajo v celjski bolnici.

* Požar v Blagovni. V torek popoldan ob 13. je v Blagovni pri Celju izbruhnil požar, ki je vpepelil dve hiši in eno gospodarsko poslopje. Gasilci iz Guberja so bili kmalu na kraju požara in so obvarovali druge hiše. Škoda je precejšnja.

Jz Dravske banovine

d Zakon o uradnikih izide danes v posebni knjižnici kot VII. snopišč zbirke »zakonov in uredb«, ki jih izdaja tiskarna »Merkur«. Zakon, ki so ga državni nameščenici že težko pričakovali, je ponatis »Službenega lista kraljevske banke uprave in je opremljen z vsebinskim kazalom in z abecednim stvarnim kazalom, ki omogoča vsakomur, da brez težko najde v zakonu vsako določbo, ki bi ga zanimala. Cena mehko vezani knjižici je 18 Din, s pošto za vsak izvod po 1 Din več. Naroča se v tiskarni »Merkur«, Gregorčičeva ulica 23, ali v upravi »Službenega lista«, Gradišče 4, odnosno v knjižarnah. Pri naročilih je poslati denar naprej.

d V Staremtrgu pri Rakeku je v najlepši dobi življenja preminula učiteljica Minka Zeleznik. Pogreb pokojnice bo danes 16. t. m. ob 5. uri popoldne na tamošnje farno pokopališče.

d Gospa Gusti Trebše, Šmarje pri Jelšah, je darovala za ubogi vdovo s kopico otrok za vel. pirhe Din 30.—. Iskrena hvala. Denar hrani uprava.

d Rudarske pristojbine. Finančni zakon za l. 1931/1932 poblašča ministra za šume in rudnike pod točko 9 § 38, da more eksekutivno po davčnih oblastvih izterjati: a) vse dolgeve na državnih rudarskih pristojbinah; b) izvršljive kazni izrečene na osnovi rudarskega zakona in c) vse dolgeve rudarskih, topilniških in plavžarskih podjetij bratovskim blagajnam v kraljevini za zavarovanje rudarskih delavcev in osebja pri podjetjih, ki spadajo pod rudarske zakone. Dolder ne poravnava vseh navedenih dolgov, ne smejo rudarska oblastva nobenemu posestniku rudoslednih pravic in rudnikov: a) podaljševati že izdanih rudarskih prav in izdajati novih; b) odobravati njih prenosov in c) izdajati kakršnihkoli potrdil. Vse prošnje, koje bodo rudosledci in posestniki rudnikov v predmetih v navedenih točkah a), b) in c) vložili, se bodo zavrnile. O tem obvešča Rudarsko glavarstvo vse rudosledce in posestnike rudnikov, da se vedo ravnati pri svojih prošnjah. Da se rešitev prošnje ne zavleče, naj vsak posestnik — lastnik prostosledov ali rudnikov — priloži svoji prošnji potrdilo računovodstva dirkecije šum v Ljubljani, oz. pristojne bratovske skladnice, da nima označenih dolgov.

Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 398—3

d Vremensko poročilo. Barometer je kazal včeraj v Ljubljani 763.7, termometer 0.8, relativna vlaga 30%, tiho, oblačnost 10, v Mariboru je kazal barometer 760, termometer 4, relativna vlaga 92%, smer vetra NW, oblačnost 3. Deževalo je v Beogradu (1.2 mm), v Sarajevu (2.7 mm), v Skoplju (10.1 mm), v Kumboru (9.7 mm), na Rabu (2.8), na Visu (6.2). Opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 13.8, v Mariboru 9., najnižja v Ljubljani — 0.6, v Mariboru 1.4, v Mostaru 10, v Zagrebu 3.6, v Beogradu 8.2, v Sarajevu 0.8, v Skoplju 3.6, v Kumboru 8.8, v Splitu 8.9, na Rabu 6, na Visu 8.2. Najvišja temperatura je bila na Rabu (17.9).

Ljubljana

Četrtek, 16. aprila 1931, Turibij. Pravoslavni: 3. aprila, Nikita.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočev var v Šiški.

* Novi zakon o davku na poslovni promet in njega izvajanje je predmet javnega predavanja, ki ga priredi Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani popoldne v soboto 18. aprila t. l. ob pol 21. uri zvečer v mali kazinski dvorani. O tem važnem davčnem problemu izpregovori g. Franc Žagar, konzulent Zbornice za TOI v Ljubljani, ki vsestransko pozna to važno in perečo davčno vprašanje. Vstop je brezplačen. — Gostje so dobrodošli.

* Mario Šimenc, naš odlični pevec, nastopi danes 16. t. m. kot Radames v operi »Aida«. Naslovno partijo poje ga. Juranič, Amneris — ga. Thierry, Ramfis — g. Rumpel, Amonasro — g. Primožič itd. Dirigent g. Neffat. Predstava je izven abonmana.

* Prvo angleško dramsko gostovanje v Ljubljani bo v ponedeljek 20. t. m. Gostujejo člani angleškega teatra, ki prirejajo stalna gostovanja po celi Evropi in so v minuli sezoni gostovali tudi v naši kraljevini. V Ljubljani gostujejo s Shakespearejevim »Hamletom«. Člani družbe so prvovrstni angleški umetniki, umetniški uspeh igre je absolutno zagotovljen. Ker je Hamlet naš gledališki publiki znan do vseh detajlov, bo prav lahko slediti angleškemu igralcem. Opozorjamo na to gostovanje. Vstopnice so že v predprodaji v operi.

* Sofanom in prijateljem naznanjamo, da v soboto 18. t. m. predava v salonu pri Levu ob pol 9. uri zvečer g. profesor dr. Vinko Šarabon o temi: Sprehod po svetu. Opisal nam bo dogodke zadnjega časa na podlagi zemljevida. Predavanje se bo vršilo po možnosti s skioptičnimi slikami. Vstop vsem prost. Vabljeni vsi.

* Mestna elektrarna ljubljanska javlja vsem odjemalcem električnega toka, da se bodo mesečni računi za porabo toka dostavljali po inkasanti na dom kot doslej, dovoljuje pa si odjemalce opozoriti, da so ti računi plačljivi takoj. Ker bodo inkasante v bodoče obiskovali stranke vsak mesec približno ob istem dnevu, predloža elektrarna odjemalce, naj v lastnem in-

teresu omogočijo takojšnji inkaso v gotovini. Strankam, ki bi računa v 8 dneh po dostavi ne poravnale, se bo tok predhodnega opomina odzvel, kar elektrarna zaradi preurejenega knjigovodstva na denar več čaka ni more. V ostalem odjemalce vljudno opozarjamo na izvleček iz določil, ki je tiskan na vsakem računu s pripombo, da so ta določila za vsakega konzumenta brezplačno obvezna.

* Oficirji ljubljanske garnizije bodo priredili v soboto 18. t. m. prijateljski večer v prostorih restavracije v Zvezdi. Gospoda, ki ima stalne vstopnice vabljeni. Začetek ob 21. uri.

* Zbirka »dan bonbončkov«, ki jo je priredila mestna ženska Ciril Metodova podružnica v Ljubljani 11. in 12. aprila t. l., je CM družbi prinesla Din 7.151.75 čistega dobička. — Vsem gospem in gospodičam nabiralkam in darovalcem iskrena hvala!

* Glavni odvodnik Cornovec se bo pričel trebiti najkasneje 20. aprila 1931. Posestniki mejaši se opozarjajo na razglas Glavnega odbora za obdelovanje ljubljanske barja z dne 16. julija 1930. št. 170-30, da pravočasno odstranijo drevje.

* Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

* Razširjenje splošne bolnice. Kmetijska družba je prodala banovini svoje zemljišče nasproti vojašnice Kralja Petra ob Poljanski cesti za 4.484.300 Din. Banska uprava namerava to zemljišče porabiti za razširjenje javne bolnice.

* Živilski trg je bil včeraj zelo dobro založen. Sv. Petra nasip od kavarnar Prešeren do Zmajskega mostu je bil natrpano poln vozov s krompirjem. Prodajali so krompir kg po 1 Din.

* Sigmund Zalewski, znani baritonist svetovnega slovesa, gostuje v naši operi v soboto 18. t. m. kot »Boris Godunov«. Odlični pevec ni znan samo po svojem lepem glasu, temveč tudi kot prvovrsten igralec-umetnik. Opozorjamo na ta večer, ki bo dogodek v ljubljanski operi, vse obiskovalce gledališča. Ostalo zasedbo javimo prihodnjic. Dirigira ravnatelj Polič. Izven abonmana.

* Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20. uri važno pevsko vajo vsega mešanega zbora. Nujno zadržani naj to sporoče.

* Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli sta Ljudmila Uršič, rojena Zadravec, 70 let stara, Vidovdanska cesta, in Elizabeta Leskovic, rojena Warl, stara 54 let, Mariborska cesta. — Blag jima spomin, žalujoci naše sožalje!

* Delavski prosvetni večer v dvorani Delavske zbornice priredila v petek 17. t. m. ob pol 20. uri zvečer delavska glasbeno društvo »Zarja« in delavska kulturna zveza »Svoboda«. Na sporedu je predavanje s skioptičnimi slikami o znamenitostih Dunaja in o delavski Olimpijadi, ki bo letos na Dunaju. Sledi koncert godbe »Zarja«, solospeli sopranistke ge. Stefanije Vukove in tenorista ljubljanske opere g. Gostiča. G. Brdnik, kovinar in Strojnih tovarnah in li-varnah in konservatorist igra solo na gozdni rog, kapelnik Sonnyboy-Jazza in konservatorist g. Dražil pa solo na saksofon. Pri klavirju konservatorist g. Zebre. Spored obeta biti zelo bogat in zanimiv. Vstop prost.

* Na običnem zboru zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev je bil izvoljen za načelnika g. Sinkovec, za podnačelnika g. Jurman, za odbornike pa: Erna Fetičhova, Ivan Mrak, Fran Podražaj, Hinko Dolenc, Jernej Hribar in Vendelin Sebal; namestniki Fr. Novak, Iv. Kosce st. in Ilija Petković; za računske preglednike gg. Gjud in Pliverič. Za zaupnike so bili izvoljeni: za Jesenice Borštinar, za Bled Mekine in Trbovlje Hutar. Obični zbor je določil za tekoče leto zadrudne doklade, in sicer za mojstre brez pomočnikov 30 Din letno, za mojstre, ki imajo po 3 pomočnike, 40 Din, za one z več kot tremi pomočniki pa 90 Din. Vajeniška doba bo znašala odslej 4 leta. Zadruga šteje sedaj 183 članov.

* Kmalu se bomo vozili z novim tramvajem. Na Viču in na Tržaški cesti bodo v kratkem gotovi s tramvajskimi deli. Na Tržaški cesti so položene tračnice do tobačne tovarne. Selenburgovo ulico prično razkopavati začetkom prihodnjega tedna. Skozi Selenburgovo ulico bo vodila dvojna tramvajska proga. Podstacija v Tivolju je že skoro gotova in začetek drugi teden polagati kable proti Kolizeju, po Gajevi ulici na Dunajsko cesto in proti pošti.

* Dobava bakrenih kotličev. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 24 bakrenih kotličev za štedilnike v I. in II. mestni hiši za Bežigradam. Ponudbe z vzorci bakrene pločevine je predložiti do 25. aprila t. l. pri Mestnem ekonomatu, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

* Oj, ta prešmentana ljubezen! je naslov najnovejši opereli znanih domačih avtorjev Simoniča in Šivica. Skušnje, ki so v polnem teku, vodita dirigent dr. Švara in režiser Povhe.

* Svojega prijatelja okradel. Iz spalne sobe Jožefa Kastelca na Poljanski cesti 97 so bili ukradeni moška obleka temnomodre barve, vredna 2400, in 4 bankovci po 100 Din. Tatvino je izvršil 18-letni delavec Anton Bolha, doma iz Iške vasi, brez stalnega bivališča, ki je okradovanca večkrat obiskal.

* Še dve tatvini. Na škodo železniške uprave so bile ob kamniški progi ukradene tri plošče iz litega železa, vredne okoli 1500 Din. — Iz gostilniške veže v Zg. Šiški 57 je bilo ukradeno Antoniji Grošelj, gostilničarki istotam, kolo, vredno 50 Din.

* Napadi in nesreče. V bolnico se je prišlo zdraviti več napadencev in ponesrečencev, med njimi 27-letni delavec Anton Marincelj, stanujoč v Florjanski ulici 18, ki ga je v bližini šent-

jakobske cerkve oklal neznan napadalec z nožem po desni roki, 25-letni dmar Franc Rogelj iz Pšate, občina Cerklje, ki ga je nekdo zabodel z nožem v levo nogo, 40-letni posestnik Jože Kolar iz Zbilj pri Medvodah, ki mu je šel voz čez levo roko in nogo, in 14-letni ključavničarski vajenec pri Gajerju v Vošnjakovici ulici Jože Plešec, ki se je s karbidom opeknel po okrazu.

Maribor

m Otvoritev Trstenjakove razstave. Akademski slikar Ante Trstenjak je edini umetnik, ki nam ga je v novejši dobi dala Prekija, je pa tudi edini slovenski umetnik, ki je vzbudil najmanjši slovanski narod, Lužičke Srbe, preživel med njimi več mesecev in izgotovil vele-interesantno serijo slik njihovih narodnih noš, običajev in pokrajin. Te svoje slike je z velikim uspehom razstavil v Budišinu v Nemčiji, v Pragi in drugod, v nedeljo 19. t. m. ob 11. uri popoldne pa bo otvoril svojo mariborsko razstavo v veliki kazinski dvorani. Protektorat je prevzel mestni župan g. dr. Alojzij Juvan. Prepričani smo, da ni v Mariboru zavednega Slovenca in sploh Slovana, ki ne bo posetil te razstave in tako izkoristil prilike, da spozna lužičkosrbske brate in Trstenjakovo umetnost. Razstava bo odprta do 1. maja, na kar se prenese v Zagreb in na to v Ljubljano.

m Finžgarjeva šestdesetletnica v Studencih. Dramski odsek Sokola v Studencih bo proslavil v soboto 28. t. m. Finžgarjevo pisateljsko šestdesetletnico z vpriporitvijo »Divjega lovca«. Pred predstavo bo prodavanje o Fr. S. Finžgarju.

m Napredovanje. Rezervna zrakoplovca, Mariborčana g. Milan Zemljič in g. Ivo Kos sta postala rezervni apodporočnika. Čestitamo!

m Sprejem gojencev v brodersko šolo. Poveljstvo broderske podčastniške šole vojne mornarice bo sprejelo letos 170 mladeničev v starosti od 17 do 21 let v brodersko podčastniško šolo. Rok za vlaganje prošnje bo potekel dne 1. septembra t. l. Sprejemni pogoji so na razpolago med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg 11.

m Cestni predpisi V zadnjem času se zopet silno množijo prijave radi kršenja policijskih cestnih predpisov. Obsojeni so že bili razni avtomobilisti, motociklisti in kolesarji.

m Ljudska univerza v Mariboru. Izreden dogodek bo prihod svetovnoznanega umetnostnega zgodovinarja, univerzitetnega profesorja dr. Strzgovskega z Dunaja v Maribor. Dr. Strzgovski je sedaj tudi član umetnostnega oddelka Društva narodov. Predaval bo v petek 17. t. m. o čestitvi Jezusa Kristusa, v ponedeljek 20. t. m. pa o čestitvi Marije v krščanski umetnosti. Vstopnice za obe predavanji se prodajajo pri ge. Brišnikovi in pri g. Hoferju.

m Akademija mladine N. O. Mladinska organizacija Narodne obrane, ki je bila šele nedavno ustanovljena, bo priredila v soboto 18. t. m. zvečer v Narodnem domu akademijo z obsežnim in pestrim sporedom. Čisti dobiček se bo podaril Jugoslovanski Matici.

m Prva cesta na Kozjak. Banska uprava je odobrila pogodbo, ki jo je leta 1930 sklenil mariborski cestni odbor sporazumno z marenberškim s podjetnikom g. Jelovico, glede gradnje nove ceste od Sv. Ožbalta ob Dravi po Čermenškem jarku proti Kapli in Sv. Duhu na Ostem vrhu. To bo prva vozna cesta na Kozjak, ki bo odprla svetu bogate gozdove in zvezala z zaledjem obmejne postojanke.

m Graditev pohorske ceste. Stavbna tvrdka »Probuca« iz Ljubljane je oddala delo na veliki cesti iz Hoč na vrh Pohorja posameznim akordantom v akord. Dela se na raznih mestih. Našli so na ugodni višini tudi dobro kamenje, tako da bodo stroški mnogo cenejši. V letošnjem letu bo dograjenih približno 5 km nove ceste, tako da bo skoraj že dosežena Mariborska koča.

m Kaj pa slovenski župani? Nemška večina na magistratu je pred osvoboditvijo ovekovečila svoje župane na platnu. Bilo bi tedaj umestno, da bi se naročili tudi portreti prvih slovenskih mariborskih županov za sejno dvorano. S tem bi ovekovečili zgodovinsko dobo, ko je Maribor zopet postal slovenski.

m Koncert tria ge. Brandlove. V soboto 18. t. m. bo v Narodnem gledališču koncert danes že slovitega tria ge. Brandlove. Spored bo nov in bo obsegal skladbe Beethovna, Schuberta, Čajkovskega in Koleritscha (soli ge. Fani Brandlove). Cene bodo dramske.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Sprememba repertoarja. Ker je danes v četrtek godba odsotna, ne bo ponovitve operete »Cirkuska pricesa«, ampak se bo vpriporila duhovita francoska družinska komedija »Leseni konji« za abonente reda A in kupone. Pridno se pripravila otroška igra »Začarana žaba« v režiji g. Hinka Tomašiča.

m Ustanovni občni zbor starešinske organizacije »Napredka« je bil v torek 7. t. m. v Narodnem domu. V upravo so bili izvoljeni: Hrovatin Viktor, podpredsednik, Strniša, Gvardjančič, Korsičeva, Pivka, Skok, Lah, Sosič, Zafret in Guštin kot odborniki, dr. Kovatič, dr. Köstl in Dolar kot revizorji.

m Predavanje. Jutri ob 20. uri bo v dvorani Zadrudne gospodarske banke predaval dr. Oblak iz Ljubljane o svojem potovanju od Labe do Spreve. Predavanje organizira zimsko-sportna sekcija SPD.

m Nova stražnica. V nekdanji točilnici gostilne Vetrinjski dvor v Vetrinjski ulici bo v kratkem nameščena nova policijska stražnica.

m Spet opeka. Pri gradnji neke hiše na Radvanjski cesti je v torek padel kos opeke na glavo 29-letnemu zidarju Konradu Kranjčiču in ga tako pokodoval, da je moral v bolnico.

m Občni zbor smučarjev. Mariborski smučarski klub bo imel letošnji občni zbor dne 30. t. m. ob 20. uri v hotelu »Zamorec«.

m Dobava mesa za mariborsko bolnišnico. — Banska uprava je podelila dobavo mesa za mariborsko občo bolnišnico mesarskima mojstrom Francu Hohnjeu in Josipu Kirbiču.

m Druga tombola. Podmladek Rdečega križa v Mariboru bo priredil v nedeljo 26. t. m. ob 14. uri na Trgu svobode veliko javno dobrodelno tombolo.

Lepa šolska svečanost v Poljanski dolini

Gabrk nad Škofjo Loko, 12. aprila. Ko so se 9. aprila 1929 prvič odprle duri moderne, popolnoma nove, enonadstropne šolske stavbe v prijazni vasi Gabrku, — dobro uro hoda iz Škofje Loke — pač ni nihče pričakoval, da se bo prizadevanje šolskega upravitelja g. Gruma po prosvetnem napredku malega naselja tako lepo uresničilo. Pretekla nedelja ostane pač kot trajen, lep spomin dela za blaginjo našega naroda.

Gabrška šola je v nedeljo zaključila gospodinjstvo nadaljevalno šolo in prvi del knjiškega nadaljevalnega tečaja. Dekleta so se od 12. novembra dalje dvakrat tedensko učile vseh spretnosti dobre kuhinje in niso pri tem zamenjale brige, da pridobijo tudi iz šivanja, vezenja, pletenja in nauka o serviranju. Uspeh ni izostal. Gojenke so priredile za zaključek šolske razstave s tako posreženimi in uspešnimi izdelki, da zasluži voditeljica g. Andreja Gruma vso pohvalo, priznanje in tudi čestitke. Z enako vnemo je posežalo okoli 20 fantov knjiške šole od novega leta dalje. Z razstavo je bila združena gledališka igra Finžgarjeve »Verige« ob 15. uri popoldne na šolskem odru. Uvodoma je z odra pozdravil goste in domačine nadvse delavni upravitelj g. Janez Grum, potem pa so otroci zapeli celo vrsto ljubkih domačih pesmic. Po nagovoru zastopnika banske uprave g. Ribiča je potekla igra v skrbni pripravljenosti vseh nastopajočih. Z največjim zadovoljstvom se je zbrala pozneje pisana družba šolskih prijateljev z dekleti in fanti k zakuski, kjer so izpregovorili sreski prosvetni referent g. Vinko Zahradnik, za poverjenstvo UJU Josip Ribič, imenom gojenec in gojenka šole Bogataj Janez in nazadnje vodja slovenskega učiteljskega Andrej Skuli, pozdravljajoč posebno župana zmožne občine g. Ivana Bernika, člane krajevnega šolskega sveta in vse, ki se trudijo na procvitu in napredku gabrškega prosvetnega hrama. Slovo v zaključku je bilo prisrčno prijateljsko. Gabrčanom in agili šolski dvojici vse priznanje!

Bled

Ureditev Prešernove ceste. Kanalizacija na Prešernovi cesti je že dalj časa urejena. Zato je bil prav skrajni čas, da so delavci pričeli te dni s popravilom te ceste, ki je bila zlasti v poslednjem času zelo zamarnjena. Delavci pridno izkopavajo ter odvažajo drevesa.

Povečan bazar Hočevar. Bazar Hočevar, ki stoji na cesti Grajske kopeli poleg Zdraviliškega doma, so začeli delavci te dni povečavati. Nova elektrarna v Zasipu pri Bledu. Kranjska industrijska družba na Jesenicah namerava povečati svoj obrat. Zato gradi novo veliko elektrarno v Zasipu pri Bledu, katere vodna centrala bo imela 2500 do 300 konjskih sil. Delo je oddala gradbeni tvrdki inž. Dedku Josipu, mestnemu stavbeniku iz Ljubljane.

Slabo vreme. V torek 14. t. m. smo dobili slabo deževno vreme. Dež pomešan s snegom je naletaval ves dan in je pokrnil bližnje hribe z belo odejo.

Škoda na pogoreli Valantovi žagi znaša okoli 200.000 Din, ki je le delno pokrita z zavarovalnino.

Ureditev Colnarske ulice na Mlinem. Colnarska ulica na Mlinem je bila gotovo ena najbolj zamarnjenih ulic na Bledu. Ob cesti so gnojniške jame, odkoder se širi zlasti v poletnem času neznosen smrad. Gnojnice teče kar po cesti, ker nimajo nekateri posestniki prepotrebnih odlokov, tako zlasti na klanec. Ponekod nimajo nekateri niti gnojniških jam. Imajo samo izkope v zemljo in se te prav nič izdelane, Colnarska ulica naj se po možnosti malo razširi, saj je ponekod dovolj sreskega sveta, ki naj bi se uporabil za razširitev in olepšanje te do slej zamarnjene ulice. Razširjanja je potrebna zlasti od posesti g. Zumra pa do lesne industrije Goljar & Crgelj. Večkrat se je že pripetilo, da se je porušila občestna škarp, tako da visi zid popolnoma na ulico in preti nevarnost, da se poruši na mimoidoče pasante. Na tej ulici se v poletnem času sprehajajo številni letovišarji in celo visoki gostje. Blejska občinska uprava naj bi proučila stvarne potrebe te ulice ter naj bi po možnosti čim prej ukrenila vse potrebno.

Potovanje po zvezdi večernici

48.

Zmaj je držal Dušana za naramnice, tako da so mu bile roke in noge proste. Lahko bi bil torej pograbil samokres in ustrelil zver v kljun, a predobro je vedel, da bi potem bilo po njem. Padel bi iz neizmerne zračne višave na trda skalnata pobočja strme gore in se ubil. Zato se je rajši vdal v svojo strašno usodo in čakal ugodnejšega trenutka.

Gozdni požar

Hrastnik 17. aprila.

V ponedeljek popoldne je nastal ogenj v steklarskem gozdu v Kovku. Vsled močnega vetra je bila nevarnost znatna ter sta bili ključani obvede gasilni društvi na pomoč. Ker je sprva prevladovalo mnenje, da je ogenj zanel vlak rudniške železnice, je poslal rudnik k ognju tudi večje število svojih delavcev, ki so ogenj kmalu ugasili.

Dognano je bilo, da so zakrivilo požar delavci, ki so zasajali gozd s smrekami ter požigali trnje. Istočasno je gorelo tudi na nasprotnem bregu Save v gozdu g. Ferda Guerre.

Rimske toplice

Tiskarski škrat kot vseznalec si je v poročilu z dne 12. aprila v nedeljski številki »Jugoslovana« v notici pod: »Tri prste mu je odrezal« dovolil na koncu korekturo notice, ko smo poročali, da je podjetje odredilo takojšen prevoz v Laško, kjer bi se mu naj nudila v to potrebo zdravniška pomoč. Tako bi se praviloma morala glasiti notica, iz katere je tiskarski škrat napravil kratkomo: Moral je v Laško bolnico, kar bodi na tem mestu popravljeno, ker zaenkrat še mesto Laško ne razpolaga z bolnico. Toliko v vednost tiskarskemu škratu.

Železniški aspirant na tukajšnji postaji gosp. Martin Podgoršek je premeščen na Poljane. Njegovo mesto aspiranta je bilo dodeljeno gosp. Bogomiru Rettingerju iz Zidanega mosta.

Občina Sv. Kristof bo v doglednem času premestila živinsko sejnišče, katero se je dosedaj nahajalo na posestvu posestnika Franca Deronška pod Lurškim hribom na posestvo gosp. Ivana Privška v Šmarjeti. S tem bo tudi živinsko sejnišče v središču Šmarjete, kar bo ugodno za sejmarije.

Avtobusni promet mesta Celja bo vzpostavil zepetno zvezo z Rinskimi Toplicami s 1. majem t. l. — Poletna sezona v tukajšnjem kopališču bo odprta s 1. majem t. l. Letos je pričakovati tudi otvoritve novega kopališča, ki je že dogotovljeno.

Št. Jernej na Dolenjskem

Potres. V noči od nedelje na ponedeljek je bilo nekaj minut pred tretjo uro zjutraj čuti močan kratek potresni sunk.

Praznik naše mladine je bil na belo nedeljo. Drugod je običaj, da pristopa nežna mladina prvič k angelski mizi na dan sv. Alojzija. V št. Jerneju pa je bila deležna tega slavlja mladina letos že teden dni po veliki noči na belo nedeljo. Praznične mladine in ljudstva se je nabralo, da že ni bilo prostora v obširni in okrašeni cerkvi, zvonovi so peli tako mило in lepo in kar naprej, kot je to mogoče le pri nas pod temnimi Gorjanci. Le na veliko soboto popoldne ob krasno uspeli procesiji ter na veliko nedeljo je bilo petje zvonov tudi tako ubrano.

Semenj se zadnji ponedeljek ni kdo ve kako obnesel. Je sicer že skoro običaj, da je ta pomladni semenj bolj slab, a tako revnega obiska in tako malo kupčij se pa v št. Jerneju že dolgo ni sklenilo. Pač znamenje težkih dni.

Pomlad nikakor noče v deželo. Lani smo ob tem času imeli že vso dolino zeleno in še več; do sredine so se odeli v sveže zelenje tudi že bližnji Gorjanci; letos pa je povsod še vse puho in prazno. Tu pa tam poskušata brsteti kak grmiček, črni trn s posameznimi cvetki le zvedavo pogleduje v svet, rdeči pa se resa, beli se črni teloh, modri zvonasti kosmatinec in drugo, ptički se prav živahno oglašajo, polja so že polna pridnih delavcev, zdaj je pričelo rahlo pršiti in ko bo za tem posijalo sonce, bomo v enem tednu imeli krog sebe popolnoma nov svet, ki ga oči in srce že tako željno pričakujejo.

Vprašanje nove šole že dolgo časa razburja naš sicer mirni kraj in vse napeto pričakuje, kako bo oblast razrešila ta tako silno zamotan vokal. Po končani rešitvi bomo poročali podrobno.

Rakek

V Sokolskem domu bodo v nedeljo igrali igro »Bratje sv. Bernarda«, ki jo režira br. Herman. Igra je zelo zanimiva in dobro pripravljena.

Za solnčne dneve, ki smo jih imeli za praznike, se je oškodoval april v torek s tem, da je še enkrat pokrnil s precej debelim snegom vso okolico in za nekaj dni onemogočil delo na polju.

Občinska pralnica je dogotovljena in že služi svojemu namenu. Menda imamo tako občinsko pralnico samo pri nas. Bila pa je pralnica zelo potrebna, ki je razbremenila vodovod — voda za pralnice se namreč dobiva iz velikega občinskega vodnjaka — ki je v subih mesecih večkrat zaprt po cele dneve in je pomanjkanje vode zelo občutno.

Vič

Sentjakovski gledališki oder vprizori v nedeljo 19. t. m. točno ob 20. v dvorani Sokolskega doma velezabavno veseligr »Extempore«, ki je na vseh odrih doživela velik uspeh. Ker poznamo vrle Sentjakobčane kot izvrstne igralce, smo prepričani, da bodo tudi v nedeljo pri nas s svojim nastopom vse občinstvo zadovoljili. Vljudno vabimo viško občinstvo, da polnoštevilno poseti nedeljsko predstavo.

Tramvajska dela hitro napredujejo in Vičani že komaj čakamo, da se ga bomo mogli v najkrajšem času posluževati. Promet se vrši še vedno po Rožni dolini, vsled česar so ceste, zlasti cesta II potrebne temeljite popravila. Prosimo, da bi se cesta posula z gramozom, katerega naj bi potem stlačil parni valjar. Pa tudi ostale ceste so zlasti ob dežnem vremenu zelo slabe ter bi bilo umetno sploh vse ceste popraviti in nasuti, kajti promet je od dneva do dneva večji.

Šoštanj

Akademija. Kakor že nekaj let, bodo priredili tudi letos v soboto 18. aprila ob 20. uri v Sokolskem domu gojenke državnega ženskega učiteljskega v Mariboru akademijo s raznimi deklamacijami, grotesknim plesom, telovadnim nastopom, komično opero s klavirskimi in pejskimi solotokami.

Smrtna nesreča otroka

Ljutomer, 14. aprila.

Na Moti pri Ljutomeru kmetuje na posestvu bivšega in že pokojnega okrajnega načelnika Jožeta Rajha g. Žitke Jožko, ki se je bil pred nekaj leti priženil. Temu je težka nezgoda pobrala štiriletnega sinčka Mirka.

V ponedeljek dopoldne je fantič, ki je bil jako živahen, stikal po gospodarskem poslopu, v katerem je stal domači mlin ali žrnjle. — Stroj tehta kake tri stote in popolnoma nerazumljivo je, kako se je zgodilo, da so se žrnjle prevrle in padle na malega Mirka. Njegova osemletna sestra, ki je bila v bližini, je silila padec in krič ter poklicala domače. Trije možje so vzdignili stroj, pod katerim je ležal Mirko z razbito glavo v zadnjih vzdihljajih. Vsa pomoč je bila zaman.

Kako se je mogel težki stroj prevrtni, je uganka. Morda je Mirko skušal splezati nanj, pa je omahnil z žrnjli vred, čudno je tudi, da je otrok ležal na obrazu in z razprostrtimi rokami. Nezgodna je potresla vse okoličane in vsakdo sočustvuje s težko prizadeto rodbino.

Ogledovanje cest. V spremstvu sreskega načelnika so si nekateri člani cestnega odbora z načelnikom in uradnikom ogledali na belo nedeljo nekatere ceste v srezu, ki bi bile najprej potrebne popravila. Cesta Gornja Radgona — Apače — Gornji Čmurek se je v zadnjem času precej popravila. Slaba je cesta Ivanjci — Sv. Jurij ob Ščavnici. Tudi se bo treba lotiti temeljitega dela. Banovinski cesti Ljutomer — Gor. Radgona pa grozi blizu vasi Mele nevarnost, da zdrkne nekega legega dne v prepad, ki je globok skoro 20 metrov in od nje samo 6 do 7 m oddaljen. Sreski cestni odbor bo moral cesto primerno zavarovati.

Kranj

Uradna dneva za kontrolo mer in sodov sta torek in sredo, 21. in 2. april (Hiša g. Cofa v Rožni ulici).

Davkoplačevalec. Na občinski deski je nabit razglas davčne uprave o dospelih davkih za II. četrtletje 1931. Reševanje vloženih pritožb o odmeri davka na poslovni promet in pridobitno za leto 1930 se bo vršila pri davčni finančni direkciji v Ljubljani v ponedeljek 27. tega meseca.

Povečanje Mayrjeve elektrarne. Elektrarna Mayr & Co. je prosila, da bi se ji dovolila preureditev jez pri svoji hidroelektr. napravi na Kokri in sicer na ta način, da bi povišala jez za 1,87 m. Sedanj leseni jez, ki propuša vodo, naj bi se odstranil ter nadomestil z novim cementnim. Krona fiksnege jeza bi bila zvišana za 0,87 m, ostali povišek 1 m pa bi obstojal iz gibljivega nastavka. Pri jezui bi bil tudi 4 m širok in 5 m visok propust. S tem bi bil povečan sedanji padec od 5,50 m na 7,37 m in bi bilo z vodno množino 2500 l pridobljenih 108,7 HP. Sresko načelstvo je to prošnjo zavrnilo. Kraljevska banska uprava v Ljubljani pa je ponovni prošnji ugodila. V ta namen se bo sestala v torek 28. aprila ob 9. uri na mostu čez Kokro med Kranjem in Primskovem komisija.

Jesenice

Smrtna kosa. Umrila je gospa Taler Roza v 38. letu starosti. Pokojna, ki je bila soproga delavca pri KID na Jesenicah g. Antona Talerja, je bila splošno priljubljena in zapušča soprogu, ki je tudi bolan, 4 otroke, od katerih so 3 še nepreskrbljeni. N. p. v m., prizadetim naše sožalje.

Vače pri Litiji

Sokol. Naš Sokol se trikrat tedensko po dve uri pridno vežba v dvorani br. staroste g. Fortunata Črtanca, ker žal nima klub 18-letnemu obstoju še svoje telovadnice. Društvenim tajnikom je bil imenovan br. Slejkovec, šolski upravitelj iz Vač.

Zaplenjeno telovadno orodje. Ker so bivši člani Orla na skrivaj telovadili v bivši kaplarni, so jim tukajšnji orožniki zaplenili orodje ter ga do nadalje odredbe izročili županstvu v shrambo. Tudi to je graje vredno, da orlovski zastava še vedno visi v farni cerkvi Sv. Andreja s prepletenim napisom »Orle«, ki je še zelo čitljiv. Na to so pa pripeli neko svetnico. Sv. Anton, ki je prišel poštenim potom v cerkev, je moral v kot, na njegovem mestu v cerkvi pa izziva bivša orlovski zastava.

Novi obrti. Anton Rogelj je otvoril na novo gostilno, špecerijsko trgovino je pa opustil, kjer se je v lokalu naselil brivec. To je prvi brivec na Vačah.

Krasen betonski most je srezki cestni odbor 13. t. m. v Obrežji izročil javnemu prometu. Da je zgrajen tako moderen most, gre v prvi vrsti zahvala g. načelniku L. Lebringu.

Vreme. V torek je sneg pobelil našo pokrajino. Na Slivni je padlo 15 cm snega.

Dolgoletni občinski tajnik Ivan Kozjek je odstopil. Na njegovo mesto je prišel tuk. okrajni.

Zagorje

Nedeljski nogomet. Ob 14. uri popoldne sta igrala SK Prosveta prvo moštvo iz Zagorja in rezervna SK Zagorja. Tekma je končala z zmago SK Zagorja 2:4 (2:2). Takoj po tej tekmi se je vršila druga, in sicer SK Retje iz Trbovelj : SK Zagorje prvo moštvo 3:2 (2:0). Zmago so gostje popolnoma zaslužili, le vratar je imel slab dan. Gledalcev je bilo mnogo. Zanimanje za nogometne tekme raste vedno bolj, vendar bi bilo želeli, da bi se publika obnašala, kakor zahteva pravi sport. Z vpitjem in psokvami se ne bomo razvijali.

Rudarski shod. V nedeljo dopoldne se je vršil na Lokah v Zadržnem domu javen shod rudarjev, ki ga je sklical ZDJ. Poročala sta gg. Arh in Šober o pokojniškem fondu in o rudarskem položaju sploh. Obisk je bil zelo velik — saj ni čudno v teh težkih časih...

Odprta noč in dan so groba vrata. V ponedeljek popoldne so pokopali pokojnega Franca Bebra, bivšega steklarja, ki je dočkal lepo starost 87 let. Na zadnji poti ga je spremljala rudniška godba in mnogo steklarjev s steklarsko zastavo. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje!

Sokolstvo

Minimalni program za sokolske čete SKJ

Na seji zbora župnih načelnikov in načelnice v Beogradu so bile določene smernice za bodoče delo in sicer za vse oddelke v savezu. To delo morajo župe v letošnjem letu dokazati z župnimi tekmami. Program ni obširen v prepricanju, da ga more izvesti vsaka župa, je izdalo savezno načelnništvo minimalni program, ki ga pa morejo župna načelnštva po svojih močeh tudi razširiti. Ta program je deloma prilagojen za IX. vsesokolski zlet v Pragi leta 1932 in to posebno z ozirom na proste vaje.

Za sokolske čete se takrat delovni program še ni mogel predpisati. Ker pa se bliža pomlad in se bo moglo pričeti s telovadbo v prosti naravi, kajti sokolske čete nimajo pripravnega prostora za telovadbo v zimskem času, je savezno načelnništvo izdalo za sokolske čete minimalni program, ki ga more izvesti prav vsaka sokolska četa. Župna načelnštva naj zato pazijo, da bodo vse sokolske čete pričele takoj z delom in da se v vsaki župi izvedejo posebne tekme, podobno kot je to določeno za ostale telovadne oddelke.

Predpisane vaje so vzete kot minimalni program in so zato namenoma izvzete vaje na orodju, ker po večini sokolskih čet orodja še nima.

Minimalni program za sokolske čete v letu 1931 obsega lele panoge: prva prosta vaja za sokolske čete, določena za vsesokolski zlet v Pragi leta 1932, redovne vaje v členu in vodu, metanje krogle ali kamena 7-25 kg težkega, tek na 100 m, skok v daljavo z mesta, nategovanje vrvi v vrstah po 6 članov na vsaki strani.

Vsi predpisi, ki veljajo za župne tekme članov, veljajo tudi za člane sokolskih čet. V krajih, kjer so ugodne prilike za plavanje, naj tudi člani sokolskih čet izvedejo plavalne tekme, kot so bile objavljene v 1. števil. letošnjega »Sokola«.

Muslimani za Sokolstvo

Sarajevska »Večernja Posta« javlja: »Kot izvedemo iz vrst muslimanskih javnih delavcev, posebno članov in prijateljev »Gajreta« se v zadnjem času polaga posebna važnost ustanavljanju kmetskih sokolskih čet v muslimanskih vaseh, kakor tudi drugod skupno s pripadniki drugih veroizpovedi.« V tem smislu je izdalo muslimansko glasilo »Novo Vrijeme« poziv, ki v ostalem piše: »Muslimani ne smejo ostati ob strani tega veličastnega pokreta, ki bo preporodil tudi naše vasi. Oni morajo takoj vstopiti v kmetske sokolske čete, kjer že obstojajo, kjer pa jih še ni, se morajo takoj ustanoviti, ki bodo nova srečnejša doba za naše muslimanske vasi.«

Sokolska prireditve v Beli Cerkvi. V nedeljo se je vršila tu prva prireditve novo ustanovljenege Sokola. Vršiti bi se morala v dvorani prosvetnega društva; ker so pa to gotovi činitelji otežkočali, s prireditelji pa niso hoteli odlašati, se je vršila v gostilni gospoda Zorka, kjer so postavili lep oder in sobo sploh prekrili v čedno dvorano. Domači fantje so podali lepo burko enodejanko »Krojač Fipsa«. To je bil njih prvi nastop in so presenetljivo dobro igrali. Po programu se je razvila animirana zabava, ki je trajala dolgo v noč.

Kamnik

Šahovski dvomatch Kranj : Kamnik je končal s sigurno zmago kranjskih šahistov. Kamničani so dosegli samo eno zmago in dva remija. Končni rezultat je 10 : 2 za Kranj. Po tekmi je g. cand. iur. Josko Sorli odigral proti osmim kamničanom simultanko in dobil vseh 8 partij. Pripomniti moramo, da so Kranjčani doprinesli veliko materialno žrtev, da so omogočili tekmo, in prav hvaležni smo jim, da so nam dali pobudo, da bomo odslej tudi v Kamniku gojili lepo šahovsko igro bolj intenzivno.

Zivinski sejem, ki se je vršil v torek, je bil prav slabo obiskan. Priganosti je bilo komaj par glav živine, pa še te so radi dežja in snega, ki je padel celo dopoldne, kmalu odgnali. Več kupčije so napravili škofjeloški sadjerejci, ki so pripeljali veliko množino sadnih dreves.

Škocijan

Poroka. Dne 9. t. m. sta bila poročena g. Alojz Jerič iz Škocijana in gđ. Anica Brišar iz Maharovca. Bilo srečno!

Daleč gredo za zaslužkom. V pretežni večini so se izseljevali dozdaj naši fantje in možje v daljno Argentino, Belgijo, Fancosko, Holandsko in Nemčijo. Z upom na lepo bodočnost in zaslužek so odhajali; obča svetovna kriza pa je zajela tudi kraje, kjer so bili zaposleni — danes se polagoma vračajo razočarani domov. — V poslednjem času pa odhajajo mnogo za delom na naš jugoslovanski jug; kakor se čuje, se naši delavci dolgi nič ne pritožujejo. Baš pred dnevi je zopet prišel domači fant, ki je že precej časa dolgi, po kakih deset fantov, da jih odpelje s seboj v gotov zaslužek. Na našem jugu zelo radi sprejemajo v službo Slovence, ki jih imajo za zelo pridne. Trd je domač kruh, kruh je pa le in boljši od tujega. Našim rojakom pa, ki odhajajo v Split in druga obmorska mesta, želimo, da bi se jim ob našem morju dobro godilo, nazaj pa se naj vrnejo zdravi in zadovoljni.

Hrastnik

V Rajhenburgu umrla g. Lojze Čander je bil tudi v Hrastniku dobro poznan in jako spoštovan, zlasti ker je bil brat našega drugega Davorina, ki služi pri nas. Umrli je prihajal med nas zlasti v prvih povojnih letih, ko se je pričelo v dolini intenzivnejše razvijati glasbeno delovanje, in ni bilo najti v vsem kraju dobrega igralca na klavir. Takrat je bil gosp. Lojze izvrstna pomoč v našem orkestru, ki bi bil brez njega težko obstojala. Hrastničanje ohranimo ranjkega v najlepšem spominu, njegovemu bratu g. Davorinu pa izrekamo svoje res odkrito sožalje!

